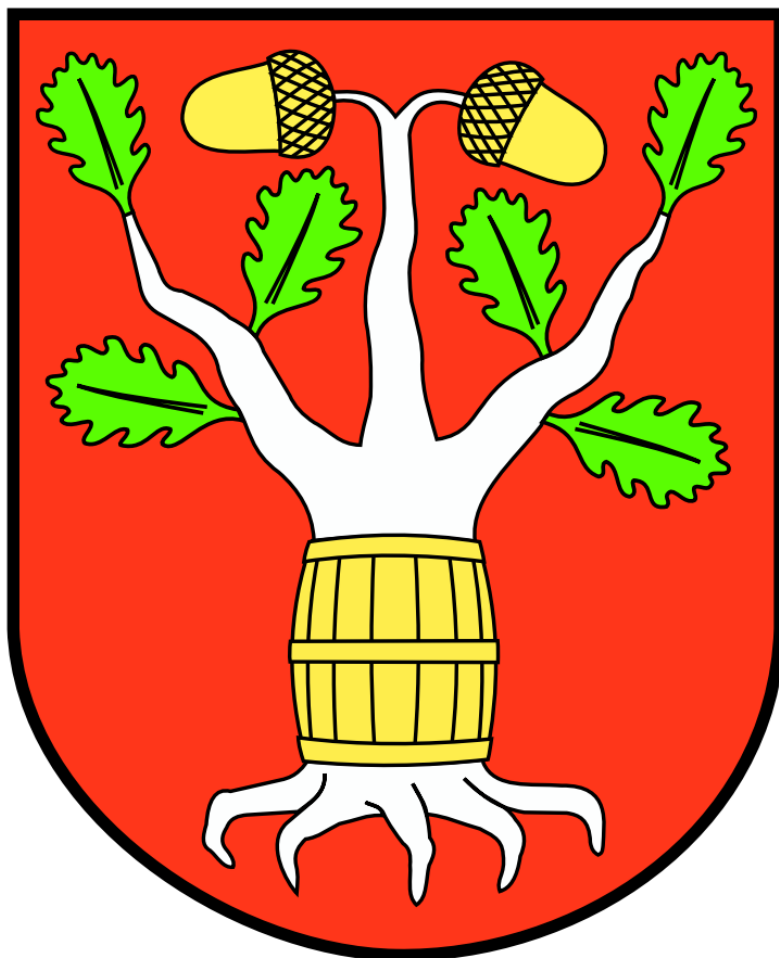

Wójt Gminy Dębowa Kłoda

**Studium Uwarunkowań i Kierunków
Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Dębowa Kłoda**

**Tom II
Kierunki zagospodarowania przestrzennego
Gminy Dębowa Kłoda**

listopad 2018 r.

Spis treści

1. Synteza uwarunkowań i cele polityki przestrzennej	5
1.1. Synteza i ocena uwarunkowań.....	5
1.1.1. Synteza uwarunkowań zewnętrznych	5
1.1.2. Synteza uwarunkowań wewnętrznych	5
1.1.3. Ocena uwarunkowań - analiza SWOT	7
1.2. Cele polityki przestrzennej	7
1.3. Wnioski z bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę	9
2. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk	11
2.1. Ogólne kierunki i zasady ochrony środowiska naturalnego	11
2.2. Kierunki i zasady ochrony przyrody na obszarach prawnie chronionych na podstawie przepisów odrębnych	12
2.2.1. Obszary Natura 2000.....	12
2.2.2. Rezerваты przyrody	13
2.2.3. Pomniki przyrody	14
2.2.4. Użytki ekologiczne	16
2.3. Zasady ochrony walorów krajobrazu kulturowego	17
2.4. Zasady ochrony klimatu akustycznego.....	17
2.5. Zasady ochrony powietrza	18
2.6. Zasady ochrony zasobów wodnych i ich jakości	18
2.7. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych.....	19
2.8. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.....	20
3. Obszary oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	21
3.1. Ogólne zasady ochrony dziedzictwa kulturowego	21
3.2. Obszary i obiekty zabytkowe.....	22
3.2.1. Obszary i obiekty wpisane do rejestru zabytków	22
3.2.2. Obszary i obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków	23
3.3. Zabytki archeologiczne	27
3.4. Strefy ochrony konserwatorskiej	27
3.5. Pomniki zagłady i ich strefy ochronne	29
4. Kierunki rozwoju struktury funkcjonalno - przestrzennej gminy Dębowa Kłoda	30
4.1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów	30

4.2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz przeznaczenia terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy.....	32
4.2.1. Przeznaczenie terenów	32
4.2.2. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania terenów oraz kształtowania zabudowy oraz tereny wyłączone z zabudowy	37
4.3. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji oraz obszary zdegradowane	38
4.3.1. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji	38
4.3.2. Obszary zdegradowane	38
4.4. Obszary przestrzeni publicznych.....	40
4.5. Tereny zamknięte i ich strefy ochronne.....	41
4.6. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym.....	41
5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji	42
5.1. Transport drogowy	42
5.1.1. Kierunki przekształceń podstawowego układu drogowego.....	42
5.1.2. Kierunki przekształceń uzupełniającego układu drogowego.....	42
5.2. Parkowanie pojazdów	43
5.3. Komunikacja zbiorowa	44
5.4. Ścieżki rowerowe i szlaki turystyczne.....	44
6. Kierunki rozwoju systemów uzbrojenia technicznego	45
6.1. Gospodarka wodno-ściekowa	45
6.1.1. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w wodę	45
6.1.2. Kierunki rozwoju systemów odprowadzania ścieków sanitarnych	45
6.1.3. Kierunki rozwoju systemów odprowadzania ścieków deszczowych	46
6.2. Gospodarka energetyczna	46
6.2.1. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w energię elektryczną	46
6.2.2. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w gaz	47
6.2.3. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w ciepło.....	47
6.3. Gospodarka odpadami.....	47
6.4. Obsługa telekomunikacyjna	48
7. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	49
7.1. Rolnictwo wraz z rolną przestrzenią produkcyjną	49
7.2. Leśnictwo wraz z leśną przestrzenią produkcyjną	49
8. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego.....	51
8.1. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym	51
8.2. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym	51

9. Obszary wymagające sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	52
10. Uzasadnienie i synteza ustaleń Studium	53

Spis rysunków:

Rysunek 1. Obszary zdegradowane w gminie Dębowa Kłoda

Rysunek 2. Obszary rewitalizacji w gminie Dębowa Kłoda

Spis tabel:

Tabela 1. Analiza SWOT

Tabela 2. Pomniki przyrody w gminie Dębowa Kłoda

Tabela 3. Zestawienie obiektów i obszarów z terenu gminy Dębowa Kłoda wpisanych do rejestru zabytków

Tabela 4. Zestawienie obiektów i obszarów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków gminy Dębowa Kłoda

Spis załączników:

- Rysunek 2 - *Kierunki zagospodarowania przestrzennego* - stanowiący Załącznik Nr 2.2. do Uchwały Nr Rady Gminy Dębowa Kłoda z dnia 2018 r.

1. Synteza uwarunkowań i cele polityki przestrzennej

1.1. Synteza i ocena uwarunkowań

Istniejące uwarunkowania, zarówno te o charakterze lokalnym jak i ponadlokalnym, mają fundamentalny wpływ na rozwój i zagospodarowanie przestrzenne gminy Dębowa Kłoda. Zadaniem przedstawionej niżej syntezy ma być wskazanie indywidualnych cech gminy, które pomogą określić dalsze kierunki jej rozwoju.

1.1.1. Synteza uwarunkowań zewnętrznych

- gmina Dębowa Kłoda jest gminą wiejską położoną w północno - wschodniej części województwa lubelskiego, w południowej części powiatu parczewskiego, oddaloną o około 65 km od Lublina;
- główne osie komunikacyjne stanowią droga wojewódzka nr 818 Przewłoka - Wiryki - Adampol oraz droga wojewódzka nr 819 Parczew - Łowcza - Wola Uhruska;
- gmina należy do obszarów atrakcyjnych pod względem przyrodniczo - krajobrazowym, o czym świadczą rozległe obszary objęte różnymi formami ochrony przyrody, wchodzące swym zasięgiem w granice gminy: Specjalny Obszar Ochrony Ptactwa Natura 2000 Lasy Parczewskie (PLB 060006), Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 Ostoja Parczewska (PLH 060107) oraz rezerваты przyrody Królowa Droga i Lasy Parczewskie;

1.1.2. Synteza uwarunkowań wewnętrznych

Uwarunkowania społeczno - ekonomiczne:

- gmina charakteryzuje się ujemnym przyrostem naturalnym oraz saldem migracji;
- społeczeństwo gminy charakteryzuje się przewagą osób w wieku produkcyjnym (ponad 60%);
- większość ludności zatrudniona jest w rolnictwie;
- warunki mieszkaniowe w gminie ulegają poprawie, świadczy o tym wzrastająca liczba oraz powierzchnia izb w mieszkaniach;
- w zakresie infrastruktury społecznej (szkolnictwo, opieka zdrowotna, kultura, sport, opieka socjalna) gmina jest wyposażona w stopniu wystarczającym dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców;
- większość gruntów gminy znajduje się w posiadaniu osób fizycznych - nieco ponad 56% powierzchni gminy;
- w sposobie użytkowania terenów dominujący udział przypada użytkom rolnym (ok. 64%);
- rolnictwo odbywa się głównie na glebach dobrej i średniej jakości, lokalnie na glebach zaliczanych do słabych i najslabszych;
- wśród gospodarstw rolnych przeważają te o powierzchni do 10 ha.

Uwarunkowania środowiska przyrodniczego:

- w gminie występują liczne walory przyrodnicze, w tym duże powierzchnie leśne czy mniejsze doliny rzeczne;

- na terenie gminy przeważają grunty III i IV klasy bonitacyjnej;
- stan czystości wód powierzchniowych, głównie wód rzeki Piwonii, Konotopy oraz Kanału Wieprz - Krzna można uznać za dobry lub umiarkowany;
- gmina wyróżnia się wysokim poziomem lesistości (31,7%), głównym gatunkiem tworzącym zbiorowiska leśne jest sosna, brzoza i dąb, występują tu lasy wodochronne o szczególnych walorach przyrodniczych;
- stan powietrza atmosferycznego uznaje się za dobry, choć w sezonie zimowym (w wyniku wzmożonej tzw. niskiej emisji) podnoszą się wartości stężeń zanieczyszczeń, przy czym w sąsiedztwie tras komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu notowany jest wzrost zanieczyszczeń pochodzących ze środków transportu;
- uciążliwości związane z hałasem są odczuwalne wzdłuż dróg o wysokim natężeniu ruchu pojazdów;
- na terenie gminy występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią;
- na terenie gminy nie występują obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych;
- do form ochrony przyrody swoim zasięgiem nie wykraczających poza teren gminy zaliczyć należy pomniki przyrody, użytki ekologiczne oraz rezerваты przyrody.

Uwarunkowania środowiska kulturowego:

- dwa obiekty architektoniczne, zostało wpisane do rejestru zabytków;
- w projekcie Gminnej Ewidencji Zabytków ujętych zostało 36 obiektów, pochodzących głównie z XIX i XX wieku, spośród których większość stanowią obiekty mieszkalne wiejskie oraz obiekty sakralne i cmentarze oraz 182 stanowiska archeologiczne ;
- na obszarze gminy znajduje się wiele miejsc i elementów historycznych - cmentarze, kapliczki, krzyże, pomniki, tablice pamiątkowe.

Uwarunkowania wynikające ze stanu systemu komunikacyjnego:

- zewnętrzny układ komunikacyjny gminy stanowią drogi wojewódzkie nr 818 i 819;
- dopełnienie podstawowego układu komunikacyjnego stanowi dziesięć dróg powiatowych zapewniających powiązania Dębowej Kłody z sąsiednimi gminami;
- uzupełniający, wewnętrzny układ komunikacyjny gminy ocenić można jako wystarczający, choć wymagający modernizacji.

Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów infrastruktury technicznej:

- poziom zwodociągowania gminy wynosi ponad 90%, pozbawione dostępu do systemów zaopatrujących w wodę są jedynie pojedyncze zagrody rolnicze wyposażone w indywidualne studnie;
- podstawę zaopatrzenia w wodę dla gminy stanowią ujęcia wód podziemnych w Białce i Żmiarkach. Posiadają one jedynie bezpośrednie strefy ochrony;
- gmina częściowo jest wyposażona w kanalizację sanitarną, nie jest natomiast wyposażona w kanalizację deszczową;
- zasilanie gminy w energię elektryczną odbywa się z Głównego Punktu Zasilającego (GPZ), zlokalizowanego na terenie Parczewa, za pomocą sieci elektroenergetycznych średniego (SN 15kV) i niskiego napięcia (nn);
- zaopatrzenie mieszkańców gminy w ciepło odbywa się jedynie za pomocą indywidualnych systemów grzewczych, które opierają się na różnorodnych paliwach.

Uwarunkowania przestrzenne:

- położenie przy drogach wojewódzkich 818 i 819;
- zachowany historyczny układ przestrzenny wsi;
- silny wpływ rzeźby terenu i uwarunkowań przyrodniczych, w tym form ochrony przyrody, na możliwość rozwoju terenów zainwestowanych w gminie.

1.1.3. Ocena uwarunkowań - analiza SWOT

Na podstawie powyższej syntezy uwarunkowań rozwoju gminy przeprowadzono analizę SWOT. Mocne i słabe strony opisują wewnętrzne uwarunkowania rozwoju gminy. Szanse i zagrożenia odnoszą się natomiast do zewnętrznych okoliczności mogących działać na korzyść lub niekorzyść rozwoju gminy, a na które gmina nie ma wpływu.

Tabela 1. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - duży potencjał przyrodniczy - dobry stan środowiska przyrodniczego - walory krajobrazowe - dobrze zachowany tradycyjny wiejski krajobraz - atrakcyjne zabytki na terenie gminy - rosnąca średnia wielkość gospodarstw rolnych - dostępność podstawowych usług - przewaga gleb o dobrej przydatności dla rolnictwa - wysoka lesistość gminy 	<ul style="list-style-type: none"> - ujemny przyrost naturalny i saldo migracji - niski odsetek ludności utrzymujących się z pozarolniczej działalności gospodarczej - brak kompleksowej gospodarki odpadami i ściekami - przebieg dróg wojewódzkich przez centra miejscowości - ograniczenia dla rozwoju zabudowy wynikająca z form ochrony przyrody
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - dobra dostępność komunikacyjna - położenie w sąsiedztwie Parczewa - wzrost zainteresowania konsumentów agroturystyką, produktami regionalnymi oraz produktami rolnictwa ekologicznego - rządowe i unijne programy wspomagania rozwoju wsi 	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój atrakcyjnych rynków pracy w pobliskich miastach powodujący odpływ ludności - ograniczone środki budżetowe kierowane na pomoc dla rolnictwa - duża konkurencja na rynku płodów rolnych

Źródło: opracowanie własne

1.2. Cele polityki przestrzennej

W polskim systemie prawnym najistotniejszą podstawą do formułowania celów polityki przestrzennej gminy jest konstytucyjna zasada trwałego i zrównoważonego rozwoju, wskazana jako jedna z podstaw funkcjonowania państwa polskiego w art. 5 Konstytucji RP: *Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium,*

zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju.

Natomiast szczegółowa definicja zrównoważonego rozwoju zawarta została w art. 3 pkt. 50 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017 r., poz. 519), jako: (...) *taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.*

Z drugiej strony, zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, podstawą kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego winien być ład przestrzenny.

Ład przestrzenny pełni rolę integrującą pomiędzy społecznymi, gospodarczymi i przyrodniczymi aspektami rozwoju gminy. Równowaga między trzema wymienionymi sferami osiągnięta jest poprzez racjonalne gospodarowanie terenami, eliminowanie konfliktów przestrzennych, wzrost efektywności funkcjonowania infrastruktury społecznej - technicznej oraz wzrost jakości warstwy materialnej¹.

Kierując się zasadami zrównoważonego rozwoju oraz wnioskami z analizy uwarunkowań rozwoju gminy wyznaczono następujące cele:

Cele związane z kształtowaniem przestrzeni:

- zachowanie istniejących układów przestrzennych wsi;
- zachowanie charakteru istniejącej zabudowy;
- ograniczanie zjawiska nadmiernego rozpraszania zabudowy;
- ograniczenie presji na obszary o wartościach przyrodniczych;
- ochrona elementów dziedzictwa kulturowego oraz obszarów wartościowych pod względem krajobrazowym.

Cele gospodarcze:

- stworzenie warunków do rozwoju pozarolniczych obszarów działalności gospodarczej (np. turystyka, usługi podstawowe, działalność wytwórcza);
- rozwój funkcji letniskowych, turystycznych i rekreacyjnych, głównie w Białce;
- rozwój rolnictwa w dwóch kierunkach: intensyfikacji i wzrostu produktywności oraz ekologizacji rolnictwa;
- ograniczenie kosztów rozwoju infrastruktury.

Cele społeczne:

- tworzenie warunków do wzrostu liczby mieszkańców gminy lub ograniczenia spadku ich liczby oraz poprawy struktury demograficznej;

¹ Mierzejewska L., *Rozwój Zrównoważony Miasta. Aspekty poznawcze i praktyczne*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu, Poznań 2010, str. 119.

- zapewnienie możliwości rozwoju mieszkalnictwa w pełni zaspokajającego istniejące i przewidywane w przyszłości potrzeby mieszkaniowe ludności (ilościowe i jakościowe), przy jednoczesnym ograniczaniu rozpraszania nowo powstałej zabudowy;
- podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez łatwiejszy dostęp do różnorodnych usług.

Cele związane ze środowiskiem przyrodniczym:

- ochrona terenów o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych z zapewnieniem zachowania ciągłości przestrzennej systemu środowiska przyrodniczego;
- zapewnienie wysokiej jakości wody pitnej, powietrza atmosferycznego i klimatu akustycznego.

Dla gminy widoczne jest powiązanie celów ze wszystkich powyższych grup. I tak, na przykład, zachowanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego poprzez, między innymi, ograniczenie zabudowy dolin rzecznych, wpływać będzie na wzmocnienie potencjału turystycznego gminy, co z kolei może spowodować powstanie nowych miejsc pracy powstrzymując ludność przed odpływem. Współzależność aspektów społecznych, gospodarczych i przyrodniczych, które koordynowane są poprzez osiągnięcie ładu przestrzennego sprawia, że brak dbałości o którykolwiek z tych aspektów zakłócić może rozwój gminy w pozostałych sferach.

W tym ujęciu rolą i najważniejszym celem Studium jest umożliwienie zrównoważonego rozwoju gminy Dębowa Kłoda poprzez kształtowanie ładu przestrzennego.

1.3. Wnioski z bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę

Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę z sumą chłonności badanych obszarów pozwala na odpowiedź w jakim stopniu gmina zaspokaja potrzeby rozwojowe oraz czy i w jaki sposób należy ją skorygować.

Przekroczenie wysokości zapotrzebowania przez wartość chłonności oznacza, że dla gminy wyznaczono zbyt wiele terenów pod nową zabudowę i należałoby je ograniczyć, m.in. w planach miejscowych. Z kolei w wypadku sytuacji odwrotnej, gdy wartość chłonności jest mniejsza od zapotrzebowania, należy wyznaczyć nowe tereny pod inwestycje w zależności od typu zabudowy jakiej to dotyczy.

Zestawienie wartości zapotrzebowania na zabudowę dla gminy Dębowa Kłoda z wartościami chłonności przedstawiono w tabeli 2. Już po wartościach bezwzględnych powierzchni widać, że chłonność obszarów wziętych pod uwagę w bilansie przekracza zapotrzebowanie.

Tabela 2. Zestawienie zapotrzebowania na zabudowę z wartościami chłonności w podziale na typy zabudowy

Typ zabudowy	Prognozowane zapotrzebowanie na zabudowę [m ²]	Chłonność obszarów [m ²]	Wskaźnik chłonności obszarów
Zabudowa mieszkaniowa (M)	3 392	45 074	13,3
Zabudowa letniskowa (L)	7 260	88 573	12,2
Zabudowa usługowa (U)	899	10 968	12,2
RAZEM	11 551	144 616	12,5

źródło: opracowanie własne

Z obliczeń wynika, że zapotrzebowanie na zabudowę dla każdego typu zabudowy zostało przekroczone w znacznym stopniu, dla zabudowy mieszkaniowej ponad 13-krotnie. Jednakże należy podkreślić, że terenybrane pod uwagę do obliczeń nie są ściśle wyznaczone w planach miejscowych a jedynie są wynikiem analizy rozwoju osadnictwa w Dębowej Kłodzie, możliwości kształtowania się miejscowości w uporządkowany sposób, tzn. w ścisłym powiązaniu z istniejącą zabudową, jako jej dopełnienie.

W tym miejscu należy jeszcze raz podkreślić, że mimo braku planów miejscowych, w gminie Dębowa Kłoda tereny zabudowane są skupione i nie ulegają rozproszeniu. Również wskaźniki intensywności, które zostały wzięte pod uwagę w obliczeniach, zostały wytyczone jednakowo dla całej gminy. Przy sporządzaniu planów miejscowych wskaźniki te można ograniczyć i dopasować do specyfiki terenu, m.in. do wielkości działek. Oznacza to, że w ramach wyznaczonych obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno - przestrzennej należy dokonać priorytetyzacji rozwoju gminy, wybierając obszary w miejscowościach, które w pierwszej kolejności powinny być zasiedlone, biorąc pod uwagę m.in. wnioski napływające do Urzędu Gminy oraz wydawane pozwolenia na budowę.

W niniejszym Studium, w stosunku do poprzedniego obowiązującego dokumentu nie wyznaczono nowych terenów zabudowy, a nawet zrezygnowano z części wcześniej wskazywanych terenów.

2. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

Diagnoza środowiska przyrodniczego, przeprowadzona w rozdziale 4 tomu *Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy Dębowa Kłoda*, wskazuje, iż teren gminy wyróżnia się licznymi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi, które należy zachować i chronić. Gminę podzielić można pod tym względem na trzy strefy. Pierwsza z nich stanowi obszar leśny - Lasów Parczewskich. Są to tereny objęte różnorodnymi formami ochrony przyrody, które mają na celu zachowanie cennych elementów środowiska przyrodniczego. Można stwierdzić, iż obszary te posiadają niekorzystne warunki do rozwoju budownictwa. Dlatego też należy uznać, iż poza zadaniami ochronnymi możliwymi do rozwoju w ich obszarze są funkcje turystyczne i krajobrazowe. Drugą strefę można wyodrębnić jako tereny zabudowy wiejskiej. Obszar ten, mimo braku wyróżniających cech przyrodniczych, jest atrakcyjny przez wzgląd na występowanie elementów środowiska kulturowego. Cechy środowiska przyrodniczego są o wiele bardziej sprzyjające budownictwu, równinne ukształtowanie terenu sprzyja rozwojowi rolnictwa. Jako trzecią strefę można wyodrębnić pozostałą część gminy tj. głównie obszary użytkowane rolniczo. Między nią a strefą drugą nie występuje wyraźna granica. W obszarze drugim i trzecim, występują dogodne warunki przyrodnicze do rozwoju budownictwa, produkcji rolnej oraz działalności gospodarczej.

W celu zachowania wszystkich wartościowych elementów środowiska naturalnego, przyrody oraz krajobrazu kulturowego określono kierunki i zasady jego ochrony. Na terenie gminy nie występują uzdrowiska, w związku z czym nie ustanawia się zasad ochrony uzdrowisk. W pierwszej kolejności wskazano ogólne kierunki, odnoszące się do całego terenu gminy, by w dalszej kolejności wskazać kierunki szczegółowe, odnoszące się do poszczególnych elementów środowiska, terenów oraz form ochrony.

2.1. Ogólne kierunki i zasady ochrony środowiska naturalnego

Podstawą do określania kierunków ochrony środowiska przyrodniczego jest zasada zrównoważonego i trwałego rozwoju wskazująca na konieczność określania kierunków zagospodarowania pozwalających na zachowanie zasobów środowiska przyrodniczego, przy jednoczesnym racjonalnym wykorzystaniu jego walorów. Nadrzędnym celem środowiskowym polityki przestrzennej gminy Dębowa Kłoda jest zachowanie i poprawa stanu środowiska przyrodniczego poprzez:

- utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów,
- zabezpieczenie terenów o dużych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych,
- zachowanie różnorodności biologicznej,
- zachowanie ciągłości systemu przyrodniczego,
- ochronę walorów krajobrazowych, zieleni we wsiach oraz zadrzewień,
- ochronę wód powierzchniowych i podziemnych oraz poprawę ich jakości,
- utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody,
- kształtowanie korzystnych warunków aerosanitarnych,

- ograniczenie uciążliwości powodowanych w wyniku prowadzonej działalności.

2.2. Kierunki i zasady ochrony przyrody na obszarach prawnie chronionych na podstawie przepisów odrębnych

Ochrona wartości przyrodniczych i krajobrazowych jest realizowana poprzez objęcie określonych obszarów i obiektów ochroną prawną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r., poz. 1614). Na terenie gminy występują obszary podlegające ochronie na mocy tej ustawy.

2.2.1. Obszary Natura 2000

Na terenie gminy Dębowa Kłoda występują dwa obszary Natura 2000:

- Specjalny Obszar Ochrony Ptactwa Natura 2000 Lasy Parczewskie (PLB 060006),
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 Ostoja Parczewska (PLH 060107).

Szczegółowo, zasady zagospodarowania na terenach Natura 2000 określa ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r., poz. 1614) oraz indywidualne zapisy dla każdego z obszarów zawarte w planach zadań ochronnych, ustanawianych w drodze zarządzenia przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz w planach ochrony ustanawianych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego ds. środowiska. Plany zadań ochronnych oraz plany ochrony zawierają ustalenia konieczne do uwzględnienia w projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Na obszarach Natura 2000 zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności mogących:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Powoduje to konieczność każdorazowego poddawania projektowanych przedsięwzięć i projektowanych dokumentów strategicznych procedurze oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z przepisami odrębnymi.²

Dla obszarów Natura 2000 występujących w gminie opracowane zostały Plany Zadań Ochronnych. Wynikające z nich ustalenia należy uwzględnić przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Plan Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Parczewskie przyjęty został Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 12 stycznia 2015 r., w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Parczewskie PLB060006 (Dz. U. Województwa Lubelskiego z 2015 r., poz. 176). Wskazano

² zasady postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko określone są w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2017 r, poz. 1405 z późn. zm.).

w nim, w ramach działań ochronnych potrzebę zachowania trwałych użytków zielonych w obszarze chronionym, brak jest natomiast wskazań i wytycznych koniecznych do uwzględnienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Plan Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 200 Ostoja Parczewska przyjęty został Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 15 stycznia 2015 r., w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Parczewska PLH060107 (Dz. U. Województwa Lubelskiego z 2015 r., poz. 180). Wskazano w nim, w ramach działań ochronnych dla obrębu ewidencyjnego Dębowa Kłoda - w zależności od potrzeb przywrócić lub utrzymać ekstensywnego użytkowania łąk stanowiących siedliska gatunków podlegających ochronie. W tym planie również nie zawarto dedykowanych gminie wskazań i wytycznych koniecznych do uwzględnienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Należy jednak podkreślić, że projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy uzgodnić z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska w zakresie ich ustaleń, które mogłyby znacząco oddziaływać na obszary Natura 2000.

Na terenie gminy nie planuje się utworzenia nowych obszarów Natura 2000.

2.2.2. Rezerваты przyrody

Na obszarze gminy znajdują się dwa rezerваты przyrody:

- Rezerwat przyrody Lasy Parczewskie,
- Rezerwat przyrody Królowa Droga.

Szczegółowo, zasady zagospodarowania w rezerwatach określa ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r., poz. 1614) oraz indywidualne zapisy dla każdego z obszarów zawarte w planach ochronny, bądź do czasu ich ustanowienia, zadaniach ochronnych.

W chwili obecnej dla ustanowionych na obszarze gminy rezerwatów nie sporządzono ani planów ochrony ani zadań ochronnych.

Według Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 23 listopada 1967 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody, dla rezerwatu Królowa Droga obowiązują następujące zakazy:

- wycinania drzew i pobierania użytków drzewnych, z wyjątkiem wypadków uzasadnionych potrzebami gospodarstwa rezerwatowego, których zakres określi plan urządzenia gospodarstwa rezerwatowego (...);
- zmiany stosunków wodnych bez uzyskania pozwolenia wodnoprawnego wydanego przez właściwy do spraw gospodarki wodnej organ (...), zmiana stosunków wodnych w rezerwacie przyrody może nastąpić tylko w przypadku, gdy nie spowoduje ona zasadniczej zmiany w biotopie;
- zbioru owoców i nasion drzew i krzewów, z wyjątkiem nasion na potrzeby odnowienia lasu, których pozyskiwanie może odbywać się na warunkach ustanowionych przez konserwatora przyrody;
- zbioru ziół leczniczych oraz innych roślin lub ich części;
- pozyskiwania ściółki leśnej i pasania zwierząt gospodarskich;
- niszczenia gleb i pozyskiwania kopaliny;

- zanieczyszczania terenu rezerwatu i wzniesienia ognia;
- niszczenia lub uszkodzenia drzew i innych roślin;
- polowania, chwytania, płoszenia i zabijania dziko żyjących zwierząt, niszczenia gniazd, wybierania jaj i piskląt wszystkich gatunków ptaków;
- umieszczania tablic, napisów i innych znaków, z wyjątkiem tablic i znaków związanych z ochroną rezerwatu;
- wznoszenia budowli oraz zakładania lub budowy urządzeń komunikacyjnych i innych urządzeń technicznych;
- przebywania na terenie rezerwatu poza miejscami wyznaczonymi;

Według Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 18 maja 1984 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody, dla rezerwatu Lasy Parczewskie obowiązują następujące zakazy:

- wycinania drzew i pobierania użytków drzewnych, z wyjątkiem wypadków uzasadnionych potrzebami gospodarstwa rezerwatowego, (...);
- zmiany stosunków wodnych naruszającego w sposób istotny warunki ekologiczne;
- zbierania ziół leczniczych oraz innych roślin oraz zbierania owoców i nasion drzew i krzewów, z wyjątkiem nasion na potrzeby odnowienia lasu;
- pozyskiwania ściółki leśnej i pasania zwierząt gospodarskich oraz wypalania i wykaszania trzciny, szuwarów i trawy w okresie od dnia 15 kwietnia do dnia 30 czerwca w miejscach gromadnego gniazdowania ptaków, dozwolone jest użytkowanie łąk;
- niszczenia gleb i pozyskiwania kopalin;
- zanieczyszczania wody i terenu, wzniesienia ognia oraz zakłócania ciszy;
- stosowania wszelkich środków chemicznych;
- niszczenia drzew i innych roślin;
- polowania, chwytania, płoszenia i zabijania dziko żyjących zwierząt, niszczenia gniazd, wybierania jaj i piskląt wszystkich gatunków ptaków (...);
- umieszczania tablic, napisów i innych znaków, z wyjątkiem tablic i znaków związanych z ochroną rezerwatu;
- wznoszenia budowli oraz zakładania lub budowy urządzeń komunikacyjnych i innych urządzeń technicznych;
- kąpiele oraz pływanie łodziami i innym sprzętem wodnym w rezerwachach;
- przebywania na terenie rezerwatu poza miejscami wyznaczonymi;

Na terenie gminy planuje się utworzenie nowych rezerwatów przyrody:

- Bagno Altana
- Bagno Makoszka.

2.2.3. Pomniki przyrody

Na terenie gminy znajduje się 11 pomników przyrody.

Tabela 2. Pomniki przyrody w gminie Dębowa Kłoda

Nazwa gatunkowa	Blizsza lokalizacja	Obwód [cm]	Wysokość [m]
dąb szypułkowy	Borki/Sowina, na łące	580	23
dąb szypułkowy	Kodeniec, w pobliżu kościoła parafialnego	430	22
lipa drobnolistna	Kodeniec, teren parafii rzymsko - katolickiej	465	23
lipa drobnolistna	Kodeniec, teren starego cmentarza parafialnego	b.d.	b.d.
dąb szypułkowy	Pachole, na działce rolnej	420	22
2 lipy drobnolistne	Uhnin pas drogi wojewódzkiej w kierunku miejscowości Białka	300, 366	20, 22
lipa drobnolistna	Uhnin pas drogi wojewódzkiej w kierunku miejscowości Białka	563	16
dąb szypułkowy	nadleśnictwo Parczew, leśnictwo Gościniec, oddz. 12 (obrzeże)	337	22
dąb szypułkowy	nadleśnictwo Parczew, leśnictwo Gościniec, oddz. 13 (obrzeże)	290	21
szpaler dębów szypułkowych	nadleśnictwo Parczew, leśnictwo Laski, oddz. 13c, 25f, 25p, 40, 82, na trakcie Ostrowskim - gościniec Madeja	268-374	20-24
dąb szypułkowy	nadleśnictwo Parczew, leśnictwo Makoszka, oddz. 24, w pobliżu rezerwatu przyrody "Królowa Droga"	b.d.	26

Zródło: Centralny Rejestr Form Ochrony przyrody, GDOŚ

Ochrona pomników przyrody polega przede wszystkim na zapewnieniu możliwości ich istnienia aż do samodzielnego, całkowitego rozpadu, jeśli nie stanowią zagrożenia dla ludzi bądź mienia. Obecnie, pomniki przyrody ustanawiane są w drodze uchwały rady gminy.

W zakresie zagospodarowania przestrzennego w stosunku do pomników przyrody, ograniczenia dotyczą przede wszystkim:

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno - błotnych;
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- umieszczania tablic reklamowych.

Obecnie gmina nie planuje powołania nowych pomników przyrody.

2.2.4. Użytki ekologiczne

Na terenie gminy znajduje się 20 użytków ekologicznych

Rodzaj użytku	Opis lokalizacji	Powierzchnia [ha]
Śródleśne bagna	Nadleśnictwo Parczew leśnictwo Gościniec, oddział 13f, 25d	0,45
Śródleśne bagna	Nadleśnictwo Parczew leśnictwo Gościniec, oddział 15d	0,31
Śródleśne bagna	Nadleśnictwo Parczew leśnictwo Gościniec, oddział 15h	0,63
Śródleśne bagna	Nadleśnictwo Parczew leśnictwo Gościniec, oddział 25h, 26d, 27d, 41c, 42b	14,08
Śródleśne bagna	Nadleśnictwo Parczew leśnictwo Makoszka, oddział 37j	0,59
Śródleśne bagna	Nadleśnictwo Parczew leśnictwo Makoszka, oddział 38f	0,34
Śródleśne bagna	Nadleśnictwo Parczew leśnictwo Gościniec, oddział 41g, 42g, 61h, 62a	8,51
Śródleśne bagna	Nadleśnictwo Parczew leśnictwo Makoszka, oddział 47b, d, i, k; 47Bc; 67d, h, i; 68b, c; 88b, c, h; 109a, b	26,47
Śródleśne bagna	Nadleśnictwo Parczew leśnictwo Makoszka, oddział 49d	2,12
Śródleśne bagna	Nadleśnictwo Parczew leśnictwo Makoszka, oddział 49g, 50d, 70b, 71a	11,85
Śródleśne bagna	Nadleśnictwo Parczew leśnictwo Gościniec, oddział 59b	2,05
Śródleśne bagna	Nadleśnictwo Parczew leśnictwo Makoszka, oddział 70c	0,38
Śródleśne bagna	Nadleśnictwo Parczew leśnictwo Makoszka, oddział 75c	5,97
Śródleśne bagna	Nadleśnictwo Parczew leśnictwo Makoszka, Białka, oddział 116b, 134d, 135c, 157b, 158a	29,95
Śródleśne bagna	Nadleśnictwo Parczew leśnictwo Gościniec, oddział 143i	1,65
Śródleśne bagna	Nadleśnictwo Parczew leśnictwo Dębowa Kłoda, oddział 270a, 271a	48,98
Śródleśne bagna	Nadleśnictwo Parczew leśnictwo Dębowa Kłoda, oddział 500i, j	4,02
Śródleśne bagna	Nadleśnictwo Parczew leśnictwo Dębowa Kłoda, oddział 503j, k, l, m, n	10,61
Śródleśne bagna	Nadleśnictwo Parczew leśnictwo Dębowa Kłoda, oddział 503p	12,99
Śródleśne bagna	Nadleśnictwo Parczew leśnictwo Dębowa Kłoda, oddział 505a	5,92

Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony przyrody, GDOŚ

Szczegółowe zasady zagospodarowania w granicach użytków ekologicznych określa ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r., poz. 1614) oraz Rozporządzenie Nr 20 Wojewody Białkopodlaskiego z 18.10.1995 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Białsk. z 30.10.1995 r. Nr 8, poz.38).

2.3. Zasady ochrony walorów krajobrazu kulturowego

Ochrona walorów krajobrazu kulturowego w Studium zapewniona jest poprzez racjonalne wyznaczanie nowych terenów przeznaczonych dla zabudowy oraz ograniczenie dla wysokości i intensywności nowo powstającej zabudowy.

Ochrona krajobrazu kulturowego w gminie winna odbywać się przede wszystkim poprzez:

- ochronę terenu przed nadmiernym zainwestowaniem,
- ograniczenie form zabudowy oraz wysokości zabudowy,
- nawiązanie nowej zabudowy do układu urbanistycznego wsi,
- zachowanie zasadniczych elementów historycznego rozplanowania wsi,
- dostosowania nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie skali i formy zabudowy, przy założeniu harmonijnego współistnienia tkanki historycznej i współczesnej,
- niezabudowywanie terenów stanowiących strefę ekspozycji zespołów i obiektów zabytkowych,
- niezabudowywanie eksponowanych widokowo kulminacji terenu;
- ograniczenie do niezbędnego minimum zakresu prac ziemnych zmieniających naturalne ukształtowanie terenu.

2.4. Zasady ochrony klimatu akustycznego

Podstawowymi źródłami hałasu w gminie są drogi. W związku z tym, zasadniczym zadaniem, mającym na celu poprawę klimatu akustycznego gminy, jest zmniejszenie uciążliwości komunikacyjnych. Dlatego też przyjmuje się następujące kierunki podejmowanych działań:

- ograniczenie hałasu u źródła poprzez:
 - eliminowanie ciężkiego transportu z centrum miejscowości,
 - optymalizowanie prędkości strumienia pojazdów,
 - poprawę stanu nawierzchni dróg,
 - rozbudowę ekologicznych form transportu - ścieżki rowerowe,
- eliminację uciążliwości hałasu wzdłuż arterii komunikacyjnej poprzez odpowiednie kształtowanie przestrzeni w terenach przyległych do dróg wojewódzkich (ograniczanie możliwości rozwoju zabudowy w ich otoczeniu).

Uściślenie rozwiązań i parametrów elementów głównego układu sieci transportowych, w tym także szczegółowe warunki realizacji w zakresie ochrony środowiska, powinny być ustalone w zapisach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Ponadto, należy podkreślić, że przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wyznaczając tereny o różnych funkcjach lub różnych zasadach

zagospodarowania, należy każdorazowo wskazać, które z nich należą do poszczególnych rodzajów terenów zróżnicowanych ze względu na poziom hałasu. Jeżeli wyznaczony w planie teren może być zaliczony do kilku rodzajów terenów chronionych akustycznie uznaje się, że dopuszczalne poziomy hałasu powinny być ustalone jak dla przeważającego rodzaju terenu.³ Terenami chronionymi akustycznie są:

- tereny szpitali poza miastem,
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- tereny domów opieki społecznej,
- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego,
- tereny zabudowy zagrodowej,
- tereny rekreacyjno - wypoczynkowe,
- tereny mieszkaniowo - usługowe.

2.5. Zasady ochrony powietrza

Ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności poprzez:

- utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach;⁴
- zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Do głównych zadań mających na celu poprawę jakości powietrza należy:

- ograniczenie niskiej emisji powstającej w wyniku spalania węgla w piecach domowych i lokalnych kotłowniach;
- stosowanie odpowiednich rozwiązań w zakresie ogrzewania: jako priorytet należy stosować podłączenie do lokalnych sieci ciepłowniczych, a w przypadku braku takiej możliwości, stosować ogrzewanie elektryczne lub wykorzystywać paliwa sprzyjające środowisku;
- podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia zanieczyszczeń pochodzenia komunikacyjnego,
- obowiązek instalowania urządzeń ochronnych na emitorach w zakładach przemysłowych,
- prowadzenie monitoringu jakości powietrza.

2.6. Zasady ochrony zasobów wodnych i ich jakości

Ochrona zasobów wodnych i ich jakości winna odbywać się poprzez:

- zachowanie i ochronę istniejącej sieci rzecznej oraz zbiorników wodnych i stawów,
- ograniczenie stosowania środków nawożenia w rolnictwie,

³ Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112).

⁴ Dopuszczalne wartości stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu określone są w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 18 września 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r. poz. 1031).

- ograniczenie emitorów zanieczyszczeń wód,
- racjonalne prace melioracyjne nieprowadzące do osuszania terenu,
- ochronę istniejących rowów melioracyjnych i terenów zdrenowanych,
- racjonalną gospodarkę wodno-ściekową, w tym budowę przydomowych oczyszczalni ścieków,
- racjonalną gospodarkę odpadami, w tym stworzenie warunków do segregacji,
- zwiększenie retencji wód poprzez zalesienia, zadrzewienia zlewni, tworzenie zbiorników retencyjnych, niezabudowywanie naturalnych terenów zalewowych nieprzekroczenie pojemności turystycznej cieku.

W granicach gminy nie wyznaczono stref ochrony bezpośredniej podziemnych ujęć wody.

2.7. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych

Na terenie gminy występują tereny zagrożenia powodzią zgodnie ze Studium dla potrzeb planów ochrony przeciwpowodziowej - Etap I - rzeka Piwonia, nie zostały natomiast opracowane na ich podstawie mapy zagrożenia powodziowego, które określiłyby obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Zgodnie jednak z art. 549 i 550 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, do czasu ich sporządzenia, jako obszary szczególnego zagrożenia traktowane są te ujawnione w Studium dla potrzeb planów ochrony przeciwpowodziowej - Etap I - rzeka Piwonia.⁵

Określa się następujące zasady ochrony przed skutkami powodzi i nagłych wezbrań wód:

- utrzymywanie i uzupełnienie urządzeń hydrotechnicznych rzek i potoków w dobrym stanie technicznym, w tym utrzymanie drożności odpływów cieków oraz stosowanie obudowy biologicznej cieków;
- stworzenie systemu monitorowania zjawisk powodziowych;
- na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią oznaczonych na rysunku Studium obowiązują zakazy i ograniczenia wynikające z przepisów szczególnych.

Zgodnie z ustawą dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 799, z późn. zm.), na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w szczególności ich składowania oraz lokalizowania nowych cmentarzy;

Należy podkreślić, że miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w zakresie zagospodarowania obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, wymaga uzgodnienia z dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej. Ponadto wyznaczone obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obowiązujące ograniczenia w zakresie zagospodarowania terenu należy uwzględnić w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu.

⁵ Pismo Państwowego Gospodarstwa Rolnego, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Lublinie nr LU.RPP.610.14.2018.MB z dnia 31.01.2018 r.

Na terenie gminy nie ma wyznaczonych - na podstawie art. 110a ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017 r., poz. 519) - **obszarów osuwania się mas ziemnych** (zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy). Nie występują także obszary predysponowane do występowania ruchów masowych ziemi, które zostałyby wskazane w dokumentach Państwowego Instytutu Geologicznego w ramach Systemu Ochrony Przeciwoświsowej.

2.8. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

W gminie nie występują obszary i tereny górnicze w związku z czym nie wyznacza się filarów ochronnych.

3. Obszary oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

3.1. Ogólne zasady ochrony dziedzictwa kulturowego

Zgodnie z art. 18 i 19 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2017 r., poz. 2187, z późn. zm.), w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić w szczególności ochronę zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia, innych zabytków nieruchomych znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków oraz parków kulturowych. Ponadto, istnieje możliwość wyznaczenia stref ochrony konserwatorskiej obejmujących obszary objęte ograniczeniami, zakazami i nakazami mającymi na celu ochronę znajdujących się w ich granicach zabytków. Gmina Dębowa Kłoda nie uchwaliła jeszcze programu opieki nad zabytkami, posiada natomiast aktualną gminną ewidencję zabytków.

Wszelkie działania podejmowane w obrębie obiektów zabytkowych lub w ich sąsiedztwie nadzorowane są przez wojewódzkiego konserwatora zabytków. Skuteczne zapobieganie dewastacji obiektów zabytkowych poprzez właściwe kształtowanie ich otoczenia zapewniające odpowiednią ekspozycję oraz niezagrażający tym obiektom i obszarom sposób użytkowania i zagospodarowania terenu, możliwe jest jednak jedynie za pośrednictwem zapisów w dokumentach planistycznych szczebla gminnego.

Realizacja celów polityki przestrzennej gminy dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego i historycznego przebiegać będzie w oparciu o następujące zasady generalne:

- zachowanie i konserwacja obiektów zabytkowych oraz ich otoczenia prowadzona w ścisłej współpracy z wojewódzkim konserwatorem zabytków;
- uwzględnienie wymogów konserwatorskich, jako podstawy do prowadzenia wszelkich przekształceń zabytkowej zabudowy i zagospodarowania terenu;
- zachowanie zabytkowych układów przestrzennych poszczególnych wsi;
- ochrona ekspozycji obiektów zabytkowych tworzących dominanty krajobrazowe;
- zakaz lokalizacji nowych obiektów, w tym naziemnych obiektów infrastruktury technicznej, przesłaniających, dezintegrujących lub dysharmonizujących historyczne sąsiedztwo;
- ustalenie sposobów użytkowania i zagospodarowania terenów, uwzględniające wymogi ochrony archeologicznej;
- ustalenie szczegółowych zasad ochrony zabytków i obiektów o wartościach kulturowych, w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami, głównie poprzez:

- określenie rozwiązań niezbędnych do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania zabytków do jak najlepszego stanu;
- uwzględnienie zasad i kierunków opieki nad zabytkami przy ustalaniu przeznaczenia i zasad zagospodarowania terenu;

- uwzględnienie zasad ochrony zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia oraz innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków.

3.2. Obszary i obiekty zabytkowe

3.2.1. Obszary i obiekty wpisane do rejestru zabytków

Przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków oraz opieki nad nimi określa ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2018 r., poz. 2067). W stosunku do obszarów i obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków obowiązuje priorytet wymagań konserwatorskich, tj. uzyskanie pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na prowadzenie wszelkich prac budowlanych, działań i zamierzeń inwestycyjnych w zabytkach wpisanych do rejestru, w ich otoczeniu oraz w obszarach wpisanych do rejestru zabytków.

Zgodnie z art. 36 ust. ww. ustawy - pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków wymaga:

- prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru, w tym prac polegających na usunięciu drzewa lub krzewu z nieruchomości lub jej części będącej wpisanym do rejestru parkiem, ogrodem lub inną formą zaprojektowanej zieleni;
- wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku;
- prowadzenie badań konserwatorskich zabytku wpisanego do rejestru;
- prowadzenie badań architektonicznych zabytku wpisanego do rejestru;
- prowadzenie badań archeologicznych;
- przemieszczanie zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru;
- trwałe przeniesienie zabytku ruchomego wpisanego do rejestru, z naruszeniem ustalonego tradycją wystroju wnętrza, w którym zabytek ten się znajduje;
- dokonywanie podziału zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru;
- zmiana przeznaczenia zabytku wpisanego do rejestru lub sposobu korzystania z tego zabytku;
- umieszczanie na zabytku wpisanym do rejestru: urządzeń technicznych, tablic reklamowych lub urządzeń reklamowych w rozumieniu art. 2 pkt 16b i 16c ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz napisów, z zastrzeżeniem art. 12 ust. 1;
- podejmowanie innych działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku wpisanego do rejestru, z wyłączeniem działań polegających na usuwaniu drzew lub krzewów z terenu nieruchomości lub jej części niebędącej wpisanym do rejestru parkiem, ogrodem albo inną formą zaprojektowanej zieleni;
- poszukiwanie ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych, w tym zabytków archeologicznych, przy użyciu wszelkiego rodzaju urządzeń elektronicznych i technicznych oraz sprzętu do nurkowania.

Zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2018 r., poz. 1202, z późn. zm.) - Prowadzenie robót budowlanych przy obiekcie budowlanym wpisanym do rejestru zabytków lub na obszarze wpisanym do rejestru zabytków wymaga,

przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, uzyskania pozwolenia na prowadzenie tych robót, wydanego przez właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Na terenie gminy Dębowa Kłoda znajdują się 2 obiekty wpisane do rejestru zabytków. Zestawienie tych obiektów zamieszczono poniżej.

Tabela 3. Zestawienie obiektów i obszarów z terenu gminy Dębowa Kłoda wpisanych do rejestru zabytków

Lp.	Obiekt	Adres	Rok powstania	Numer rejestrowy
1.	Kościół parafialny pw. Narodzenia NMP z wyposażeniem wnętrza i otoczeniem w granicach cmentarza kościelnego, drzewostanem otaczającym kościół i dzwonnica w Kodeńcu	Kodeniec 72b, działka nr 423, 395	1791 r.	A/107
2.	Kościół pw. Najświętszego Serca Jezusowego w Białce (przeniesiony z miejscowości Horodyszczce)	Białka 33, działka nr 693/1	1760 r.	A/1428

Źródło: opracowanie własne

Ochrona obiektów i obszarów ujętych w rejestrze zabytków winna być każdorazowo uwzględniana w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i innych dokumentach dotyczących polityki przestrzennej gminy. Obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków winny być bezwzględnie zachowane, a ich ochrona polegać powinna na utrzymaniu ich i wykorzystaniu na współczesne potrzeby, w drodze:

- działań zabezpieczających - rewaloryzacji (konserwacji lub restauracji);
- zagospodarowania otoczenia tych obiektów, z zastosowaniem zieleni, z zapewnieniem właściwego ich wyeksponowania.

3.2.2. Obszary i obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków

W gminnych ewidencjach zabytków, prowadzonych przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta), ujęte są zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków, zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz inne zabytki nieruchome wyznaczone przez władze gminy w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków. Do gminnej ewidencji zabytków wpisywane są budynki i inne budowle przede wszystkim ze względu na wiek powstania, ich wartość historyczną lub interesujący architektonicznie detal.

Zgodnie z art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2018 r., poz. 1202, z późn. zm.) - W stosunku do obiektów budowlanych oraz obszarów niewpisanych do rejestru zabytków, a ujętych w gminnej ewidencji zabytków, pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego wydaje organ administracji architektoniczno-budowlanej w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

W gminnej ewidencji zabytków gminy Dębowa Kłoda, przyjętej Zarządzeniem Nr 65/18 Wójta Gminy Dębowa z dnia 11 października 2018 r. znajduje się 36 obiektów.

**Tabela 4. Zestawienie obiektów i obszarów
wpisanych do gminnej ewidencji zabytków gminy Dębowa Kłoda**

Nazwa zabytku	Obręb	Adres lub nr ew. nieruchomości	Czas powstania
KAPLICA	Bednarzówka	przy drodze do Korony, naprzeciw drogi bocznej, na końcu wsi, dz. nr 111	1 poł. XIX w.
DOM	Bednarzówka	Bednarzówka 31, dz. nr 40/3	1912 r.
D. CERKIEW UNICKA W HORODYSZCZU OB. KAPLICA PW. ŚW. URSZULI LEDÓCHOWSKIEJ	Białka	Białka 33, dz. nr 693/1	1760 r.
MIEJSCE PAMIĘCI NARODOWEJ pomnik poświęcony pamięci mieszkańców Białki pomordowanych 7 grudnia 1942r. przez okupanta hitlerowskiego za pomoc Żydom w czasie okupacji	Białka	Białka 29, dz. nr 688	1942 r., 1959 r., 1977 r., 1993 r.
MIEJSCE PAMIĘCI NARODOWEJ kopiec usypany w miejscu zamordowania 97 mieszkańców Białki przez hitlerowskiego okupanta 7 grudnia 1942r.	Białka	Białka 29, dz. nr 688	1942 r., 1950 r., 2005 r.
DOM	Białka	Białka 8, dz. nr 365	1 ćw. XX w.
DOM	Białka	Białka 21, dz. nr 392/2	1 ćw. XX w.
DOM	Białka	Białka 81, dz. nr 637/2	1 ćw. XX w.
DOM	Białka	Białka 48, dz. 577	1 poł. XX w.
CMENTARZ POWSTAŃCZY Z 1863R.	Chmielów	przy drodze, między rzeką Piwonią i zabudowaniami wsi, dz. nr 76/4 i dz. nr 82/2	1863 - 1864 r.
MIEJSCE PAMIĘCI NARODOWEJ - upamiętnienie żołnierzy Armii Krajowej zesłanych do łagrow sowieckich	Chmielów	obok d. szkoły (nr 26), dz. nr 566/1	1944 r., 1993 r.
FIGURA PRZYDROŻNA ŚW. JANA NEPOMUCENA	Chmielów	przy drodze, np. domu nr 66, na granicy dz. nr 115/2	1770 r.

		i dz. nr 1028/2 (pas drogowy)	
DOM	Chmielów	Chmielów 54, dz. nr 318	k. XIX w., 1 poł. XX w.
SPICHLERZ	Chmielów	Chmielów 54, dz. nr 318	1 poł. XX w.
POZOSTAŁOŚCI ZAŁOŻENIA DWORSKO-OGRODOWEGO	Dębowa Kłoda	dz. nr: 1123/1 ... 33, 1124, 1125, 1127/1, 1127/2, 1128, 1129/1, 1129/2, 1129/3, 1130/1, 1130/2, 1130/3, 1131/1, 1131/2, 1132/1, 1132/2, 1133, 1134, 1135, 1136, 1137, 1138/1 (cz.), 1138/2	XIX w.
D. CERKIEW UNICKA OB. KOŚCIÓŁ PARAFIALNY RZYMSKOKATOLICKI PW. NARODZENIA NMP W ZESPOLE KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO	Kodeniec	dz. nr 423	1791 r.
CMENTARZ PRZYKOŚCIELNY W ZESPOLE KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO PW. NARODZENIA NMP	Kodeniec	dz. nr 423	XVIII w.
DZWONNICA W ZESPOLE KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO PW. NARODZENIA NMP	Kodeniec	np. kościoła, dz. nr 395	1792 - 1795 r.
ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO PW. NARODZENIA NMP	Kodeniec	dz. nr 423 i 395	XVIII w.
D. CMENTARZ UNICKI, PÓŻN. PRAWOSŁAWNY, OB. RZYMSKOKATOLICKI	Kodeniec	dz. nr 424	XIX w.
CMENTARZ PRAWOSŁAWNY	Kodeniec	przy drodze do Uh-nina, dz. nr 505	XIX w.
KAPLICZKA	Leitnie	Leitnie 24, dz. nr 247	ok. 1930 r.
KAPLICZKA MATKI BOSKIEJ	Lubiczyn	dz. nr 231, przy drodze gminnej 104040L (dz. 186)	2 poł. XIX w.
KAPLICZKA	Makoszka	np. posesji nr 28, dz. nr 55	1 poł. XXw.
KAPLICZKA Z FIGURĄ ŚW. ANTONIEGO	Makoszka	przy skrzyżowaniu dróg gruntowych, na skraju lasu, na zachód od głównych	1 poł. XXw.

		zabudowań wsi Makoszka, na granicy dz. nr 47/1 i dz. nr 144 (pas drogowy)	
POMNIK PAMIĘCI ŻYDÓW ZAMORDOWANYCH PRZEZ HITLEROWCÓW postawiony w miejscu obozu rodzinnego "Bazar"	Makoszka	dz. nr 291 (przy pn. granicy)	1942 r., 1944 r., lata 60. XX w.
KRZYŻ UPAMIĘTNIAJĄCY POWSTAŃCÓW STYCZNIOWYCH W LASACH PARCZEWSKICH	Makoszka	w Lasach Parczewskich, dz. nr 290	1863 r., 1992 r.
MOGIŁA POWSTAŃCÓW STYCZNIOWYCH	Pachole	1,5 km na pn.-zach. od zabudowań wsi Pachole, dz. nr 1/5	1863 r., 2008 r.
SPICHLERZ	Pachole	Pachole 5, dz. nr 343	1 poł. XX w.
DOM	Pachole	Pachole 67, dz. nr 269/1	1 ćw. XX w.
MIEJSCE PAMIĘCI NARODOWEJ – pomnik poświęcony pamięci mieszkańców Plebaniej Woli i Makoszki zamordowanych przez niemieckiego okupanta	Plebania Wola	przy szkole (nr 50), dz. nr 157 (pas drogowy)	1944 r., 1969 r., 2014 r.
KAPLICZKA	Stępków	Stępków 82, dz. nr 188, przy drodze gminnej nr 104053L	1 poł. XXw.
CMENTARZ PRAWOSŁAWNY	Uhnin	przy drodze do d. PGR, dz. nr 650	2 poł. XIX w.
MIEJSCE PAMIĘCI NARODOWEJ – upamiętnienie żołnierzy AK zamordowanych przez gestapo i UB	Uhnin	Uhnin 40, dz. nr 238/4, przy skrzyżowaniu drogi wojewódzkiej nr 819 z drogą powiatową nr 1569L	1942 – 1947 r., 2000r.
WIATRAK KOŹŁAK	Wyhalew	na pd. od drogi, nad kanałem Wieprz-Krzna, dz. nr 146	1943 r.
DOM	Wyhalew	Wyhalew 5, dz. nr 76	1 poł. XX w.

Źródło: opracowanie własne na podstawie GEZ Dębowa Kłoda

Ochrona obszarów i obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków gminy Dębowa Kłoda, jaką zapewniają obowiązujące przepisy prawa, winna być każdorazowo uwzględniana w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i innych dokumentach dotyczących polityki przestrzennej miasta. Obiekty i obszary wpisane do gminnej ewidencji zabytków winny być zachowane, a ponadto w większości objęte działaniami rewaloryzacyjnymi i konserwatorskimi.

3.3. Zabytki archeologiczne

Stanowiska archeologiczne są miejscami będącymi śladem pobytu człowieka. Zgodnie z zapisami art. 6 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2018 r., poz. 2067), zabytki archeologiczne obejmujące pozostałości terenowe pradziejowego i historycznego osadnictwa, cmentarzyska, kurhany i relikty działalności gospodarczej, religijnej bądź artystycznej; podlegają ochronie i opiece bez względu na stan zachowania.

Zgodnie z art. 31, ust. 1a i 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2018 r., poz. 2067), każdy, kto zamierza realizować roboty ziemne lub dokonać zmiany charakteru dotychczasowej działalności na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne, co doprowadzić może do przekształcenia lub zniszczenia zabytku archeologicznego jest obowiązany pokryć koszty badań archeologicznych oraz ich dokumentacji, jeżeli przeprowadzenie tych badań jest niezbędne w celu ochrony tych zabytków. Zakres i rodzaj niezbędnych badań archeologicznych ustala wojewódzki konserwator zabytków.

W niniejszym Studium wskazano 182 zabytki archeologiczne ujęte w GEZ. Wykaz stanowisk archeologicznych znajduje się w tabeli nr 30 Wykaz stanowisk archeologicznych ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków, w Tomie I Studium, w rozdziale 5.3.3. Na rysunkach Studium oznaczono stanowiska archeologiczne. Oznaczenia te mają charakter poglądowy i właściwy zasięg będzie wyznaczany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W Studium postuluje się, aby tereny, na których występują stanowiska archeologiczne pozostawiane były, jako wolne od zabudowy. Postulat ten nie dotyczy terenów już zabudowanych i terenów, które winny zostać zabudowane ze względu na właściwe kształtowanie układu przestrzennego gminy. Obszary występowania stanowisk archeologicznych winny być zagospodarowywane zielenią. Mimo, iż ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, dopuszcza inwestycje na tych obszarach (pod warunkiem poprzedzenia ich badaniami archeologicznymi), to jednak najwłaściwszą formą ochrony zabytków archeologicznych jest pozostawienie ich w miejscu występowania.

3.4. Strefy ochrony konserwatorskiej

Strefy ochrony konserwatorskiej są to obszary wskazywane w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, dla których obowiązują zapisane w ustaleniach dokumentów planistycznych ograniczenia, zakazy i nakazy mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków. W gminie obowiązywały dotychczas następujące strefy:

- strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej:
 - zespół kościoła parafialnego pw. Narodzenia NMP w Kodeńcu;
 - kościół pw. Najświętszego Serca Jezusowego w Białce;
- strefy pośredniej ochrony konserwatorskiej:

- pozostałości założenia dworsko - ogrodowego (dworsko - parkowego) w Dębowej Kłodzie;
- cmentarz prawosławny w Uhninie;
- cmentarz powstańczy z 1863 r.;
- prawosławny i rzymskokatolicki, dawny unicki cmentarz w Kodeńcu;
- strefy ochrony widokowej obejmują widoki na:
 - zespół kościoła parafialnego pw. Narodzenia NMP w Kodeńcu;
 - kościół pw. Najświętszego Serca Jezusowego w Białce;
 - cmentarz prawosławny w Uhninie;
 - cmentarz powstańczy z 1863 r.;
 - prawosławny i rzymskokatolicki, dawny unicki cmentarz w Kodeńcu;
- strefy ochrony stanowisk archeologicznych:
 - wykaz stanowisk archeologicznych w gminie Dębowa Kłoda;
- strefy obserwacji archeologicznej:
 - tereny o dużym skupisku istniejących stanowisk archeologicznych oraz tereny domniemanych stanowisk wzdłuż cieków wodnych wraz z ich stokami.

W ramach wyżej wymienionych stref ustala się:

- w strefie ścisłej ochrony konserwatorskiej - zachowanie zabytkowych obiektów i zespołów zabudowy składających się na lokalne dziedzictwo kulturowe oraz dążenie do ich wyeksponowania;
- w strefie pośredniej ochrony konserwatorskiej - zahamowanie procesów degradacji zabytków oraz zapobieganie negatywnym zmianom fizjonomicznym w obszarach posiadających wartości kulturowe;
- w sporządzanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy zapewnić odpowiednie warunki ekspozycji wartościowych obiektów i zespołów, poprzez zachowanie bądź przywrócenie widoku na dany obiekt lub zespół, w drodze odpowiedniego kształtowania jego przedpola, tła i kulis.
- w strefach ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych i strefach obserwacji stanowisk - obowiązek uzyskania do projektu każdej inwestycji kubaturowej opinii właściwego konserwatora zabytków, która jest wiążąca w zakresie szczegółowych warunków zagospodarowania i zabudowy, odnoszących się do projektowanej inwestycji.

W niniejszym Studium zachowuje się wyżej wymienione strefy konserwatorskie wyznaczone na podstawie obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z art. 36 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2018 r., poz. 2067) działania inwestycyjne w strefach ścisłej ochrony konserwatorskiej wymagają uzyskania pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, natomiast działania w strefach pośredniej ochrony konserwatorskiej oraz strefach ochrony widokowej podlegają opiniowaniu przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

3.5. Pomniki zagłady i ich strefy ochronne

Na terenie gminy nie występują pomniki zagłady, w związku z czym nie wyznacza się ich stref ochronnych.

4. Kierunki rozwoju struktury funkcjonalno - przestrzennej gminy Dębowa Kłoda

4.1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów

Podstawą określenia kierunków zmian w strukturze funkcjonalno - przestrzennej gminy stały się wnioski wynikające z analizy uwarunkowań stanu istniejącego, dotychczasowej polityki przestrzennej gminy (dotychczas obowiązującego studium i miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wydanych decyzji o pozwoleniu na budowę), a także wniesionych wniosków o zmianę przeznaczenia terenów.

Strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy charakteryzuje podział na trzy główne strefy:

- **strefę Lasów Parczewskich** - położoną w zachodniej i południowo - zachodniej części gminy. Strefa ta obejmuje wyjątkowo cenne pod względem przyrodniczym i krajobrazowym tereny, objęte różnymi formami ochrony przyrody. Strefa ta jest zasadniczo wyłączona z możliwości zabudowy. Wyjątek stanowią tereny już zabudowane, tereny konieczne dla obiektów związanych z ochroną przyrody i edukacją przyrodniczą oraz tereny dopuszczone w obowiązującym planie do zabudowy i zainwestowania.
- **strefę zabudowy wiejskiej** - obejmującą wsie zlokalizowane na obszarze gminy. Obszar ten, mimo braku wyróżniających cech przyrodniczych, jest atrakcyjny przez wzgląd na występowanie elementów środowiska kulturowego. Cechy środowiska przyrodniczego są o wiele bardziej sprzyjające budownictwu, równinne ukształtowanie terenu sprzyja rozwojowi rolnictwa.
- **strefę rolniczą** - obejmującą zdecydowaną większość gminy, gdzie na obszarach o funkcji rolniczej występują rozproszone zagrody. Przebiegają tu drogi o znaczeniu ponadlokalnym: drogi wojewódzkie nr 818 i 819. Obiekty zabytkowe występują w mniejszym zagęszczeniu niż w terenach wsi. Teren ten charakteryzuje się niską lesistością. Jest to strefa o predyspozycjach dla rozwoju gospodarki rolnej i leśnej oraz w mniejszym zakresie zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej i na cele usługowo-produkcyjne.

W strefie lasów zakłada się przede wszystkim ochronę walorów przyrodniczych i krajobrazowych, zgodnie z obowiązującymi przepisami dla występujących na tym obszarze form ochrony przyrody. **W strefie Lasów Parczewskich dąży się w Studium między innymi do:**

- spełniania wymogów i przestrzegania ograniczeń ustanowionych dla obszarów objętych formami ochrony przyrody (obszary Natura 2000, rezerваты przyrody);
- ochrony dolin przed zabudową i zainwestowaniem;
- udostępnienia dla ruchu turystycznego walorów przyrodniczych gminy;
- zakazu likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno - błotnych;

- zakazu wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwośuwiskowym lub robót dotyczących urządzeń wodnych;
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub robót dotyczących urządzeń wodnych.

Najintensywniejszy rozwój funkcjonalno - przestrzenny gminy zakłada się w strefie **zabudowy wiejskiej**. Będzie to głównie rozwój funkcji mieszkaniowej i letniskowej. **W strefie zabudowy wiejskiej dąży się w Studium między innymi do:**

- wyznaczenia nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową i letniskową w celu umożliwienia rozwoju funkcji turystycznych i rekreacyjnych gminy;
- udostępnienia dla ruchu turystycznego walorów przyrodniczych i kulturowych gminy;
- umożliwienia rozwoju działalności usługowej oraz nieuciążliwej produkcji i wytwórczości;
- ochrony dolin cieków wodnych przed zabudową;
- zachowania naturalnych widoków poprzez odpowiednie kształtowanie zasięgu i gabarytów zabudowy;
- ograniczenia do niezbędnego minimum zakresu prac ziemnych zmieniających naturalne ukształtowanie terenu;
- zachowania historycznych układów wsi, w tym zapobiegania zlewaniu się jednostek osadniczych w jeden ciąg;
- zachowania charakteru zabudowy wsi, z możliwością adaptacji istniejącej zabudowy zagrodowej na nowe funkcje oraz ustalenie odpowiednich parametrów dla nowej zabudowy;
- ożywienia gospodarczego ośrodka gminnego.

W strefie rolniczej dąży się w Studium między innymi do:

- przeznaczania na cele nierolne terenów do tego niezbędnych, w celu umożliwienia rozwoju gospodarczego gminy;
- zachowania historycznych układów wsi, w tym zapobiegania nadmiernemu rozpraszaniu zabudowy;
- zachowania charakteru zabudowy wsi, z możliwością adaptacji istniejącej zabudowy zagrodowej na nowe funkcje oraz ustalenie odpowiednich parametrów dla nowej zabudowy;
- ochrony gruntów rolnych przed zabudową, w tym w szczególności gleb organicznych oraz gleb o wysokich klasach bonitacyjnych (III);
- zwiększenia lesistości gminy poprzez wyznaczenie na gruntach ornych klas V i VI terenów z możliwością zalesienia oraz nie przeznaczaniu nowych terenów pod zabudowę na terenach leśnych;
- modernizacji układu komunikacyjnego w celu poprawy stanu nawierzchni dróg gminnych, zwłaszcza dróg o nawierzchni nieutwardzonej.

W kierunkach zmian zagospodarowania przestrzennego gminy wyróżnić można **dwie zasadnicze grupy terenów**, które poprzez silnie zróżnicowane uwarunkowania środowiskowe, przestrzenne i gospodarcze cechują się odmiennymi instrumentami polityki przestrzennej i kierunkami zagospodarowania. Są to:

- **obszary zainwestowane i dopuszczone do zainwestowania,**
- **obszary otwarte.**

W pierwszej grupie obszarów przewiduje się dalszy rozwój terenów zabudowanych i zainwestowanych lub też dopuszczenie inwestycji na nowych, dotychczas niezabudowanych terenach. Są to głównie tereny poszczególnych wsi, w tym w pierwszej kolejności obszary zwartej zabudowy wsi, oraz obszary sąsiadujące z nimi, zwłaszcza wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych. Obszary zainwestowane i dopuszczone do zainwestowania obejmują tereny przeznaczone dla zabudowy: zagrodowej, zagrodowo - usługowej, mieszkaniowej, mieszkaniowo - usługowej, rekreacji indywidualnej, usług, produkcji i usług oraz różnego typu zieleni urządzonej, infrastruktury technicznej i komunikacji.

Tereny otwarte to obszary naturalne, dotychczas niezabudowane i niezainwestowane. Służą one przede wszystkim gospodarce rolnej, leśnej i wodnej, a także zachowaniu lokalnych i ponadlokalnych wartości przyrodniczych i krajobrazowych. Terenami otwartym w gminie są istniejące tereny rolne, leśne i wód powierzchniowych.

4.2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz przeznaczenia terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy

Ustalenia dotyczące kierunków i wskaźników zagospodarowania i przeznaczenia terenów stanowią wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

4.2.1. Przeznaczenie terenów

Realizując, w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, kierunki zagospodarowania przestrzennego, wyznaczone w niniejszym Studium, należy także uwzględniać istniejące użytkowanie i zagospodarowanie terenów, ustalenia obowiązującego planu miejscowego, wydane decyzje o pozwoleniu na budowę, a ponadto szczegółowe uwarunkowania środowiska przyrodniczego (ukształtowanie terenu, wody powierzchniowe, zielen, ustalenia wynikające z planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, wyniki inwentaryzacji i ekspertyz przyrodniczych itp.) i kulturowego. Dlatego na etapie opracowania nowego planu miejscowego, dopuszcza się korekty granic poszczególnych terenów przeznaczonych do zabudowy i zainwestowania. Ponadto w planie miejscowym zawsze możliwe jest zmniejszenie powierzchni terenów wyznaczonych do zabudowy i zainwestowania oraz pozostawienie ich w dotychczasowym użytkowaniu rolnym lub leśnym.

Określone w Studium przeznaczenie, przypisane poszczególnym terenom, rozumieć należy jako podstawowe (wiodące). Zatem w ramach każdej ustalonej funkcji na danym obszarze dopuszcza się wydzielenie, zgodnie z przepisami odrębnymi, terenów dla lokalizacji obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, gospodarki odpadami, dróg oraz zieleni, a także innych inwestycji celu publicznego. Dopuszcza się także, ze względu na sytuację społeczno - ekonomiczną w gminie, wydzielanie terenów pod usługi lub nieuciążliwą produkcję w ramach terenów o innej funkcji wiodącej o ile nie spowoduje to powstania uciążliwości dla terenów

sąsiednich, zwłaszcza podlegających ochronie (np. akustycznej, konserwatorskiej lub związanej z wyznaczonymi formami ochrony przyrody).

Ustala się, iż zespoły zabudowy powinny tworzyć zwartą, pod względem wizualnym, przestrzeń zurbanizowaną. Ponadto, nową zabudowę należy lokalizować w odpowiednich odległościach od granic lasów, a także odsunąć ją (wraz z ogrodzeniami) od rzek, cieków i zbiorników wodnych, ze względu na konieczność zapewnienia dostępu do wód oraz zachowania systemu ciągów ekologicznych w dolinach.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego wyznaczono uwzględniając dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania terenu oraz ustalenia obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Wyznaczenie nowych obszarów pod zainwestowanie związane jest z wnioskami złożonymi przez lokalną społeczność o zmianę funkcji terenu oraz wydanymi decyzjami o pozwoleniu na budowę. Inną przesłanką wyznaczenia nowych terenów inwestycyjnych było uzupełnienie oraz kontynuacja istniejącej zabudowy.

Na terenie gminy wyznacza się następujące rodzaje terenów zainwestowanych i dopuszczonych do zainwestowania:

- **Tereny przeznaczone dla zabudowy zagrodowej (RM)** - obejmują tereny istniejącej zabudowy zagrodowej oraz tereny przeznaczone dla lokalizacji nowej. W granicach terenów RM dopuszcza się lokalizację nieuciążliwych usług podstawowych i drobnego rzemiosła (głównie jako wbudowanych w budynek mieszkalny lub gospodarczy). W ramach terenów RM możliwa jest lokalizacja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej, zabudowy związanej z agroturystyką i rekreacją indywidualną (przy czym nowe budynki powinny posiadać parametry domów mieszkalnych dla zabudowy zagrodowej), jak i adaptacja dla tych funkcji istniejącej zabudowy zagrodowej. Na terenach RM położonych w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej, nie powinno się dopuszczać (poza uzasadnionymi przypadkami) chowu lub hodowli zwierząt kwalifikujących się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
- **Tereny przeznaczone dla zabudowy zagrodowej z zabudową letniskową (RM/ML)** - obejmują głównie tereny przeznaczone dla zabudowy zagrodowej oraz zabudowy rekreacji indywidualnej. W granicach terenów występuje także pojedynczo zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, która może być zachowana lub adaptowana na potrzeby agroturystyki. Na terenach zabudowy dopuszcza się lokalizację nieuciążliwych usług podstawowych oraz nieuciążliwych usług turystyki i rekreacji (pensjonaty, gastronomia, agroturystyka itp.).
- **Tereny przeznaczone dla zabudowy zagrodowej z zabudową mieszkaniową jednorodziną (RM/MN)** - obejmują tereny istniejącej zabudowy zagrodowej oraz tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. W granicach terenów dopuszcza się lokalizację nieuciążliwych usług podstawowych i drobnego rzemiosła (głównie jako wbudowanych w budynek mieszkalny lub gospodarczy). W ramach terenów możliwa jest lokalizacja zabudowy związanej z agroturystyką i rekreacją indywidualną jak i adaptacja dla tych funkcji istniejącej zabudowy zagrodowej. Na terenach położonych w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej, nie powinno się dopuszczać (poza uzasadnionymi przypadkami) chowu lub hodowli zwierząt kwalifikujących się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

- **Tereny przeznaczone dla zabudowy zagrodowej z usługami (RM/U)** - obejmują tereny istniejącej zabudowy zagrodowej i usługowej oraz tereny przeznaczone dla lokalizacji nowej zabudowy. Na terenach RM/U funkcję dominującą powinna pełnić zabudowa zagrodowa, a usługi funkcję uzupełniającą. W ramach tych terenów możliwa jest także lokalizacja wolnostojącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkalno - usługowej i usługowej, drobnego rzemiosła oraz zabudowy związanej z agroturystyką i rekreacją indywidualną lub adaptacja dla tych funkcji istniejącej zabudowy zagrodowej. Dozwolonymi rodzajami usług lokalizowanymi na terenach RM/U są usługi nieuciążliwe. Na terenach RM/U położonych w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej, nie powinno się dopuszczać (poza uzasadnionymi przypadkami) chowu lub hodowli zwierząt kwalifikujących się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
- **Tereny przeznaczone dla zabudowy zagrodowej i pod tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, ogrodniczych i hodowlanych (RM/RU)** - obejmują tereny istniejącej zabudowy zagrodowej oraz tereny związane z obsługą rolnictwa i produkcji rolnej. Rozwój funkcji związanych z obsługą produkcji powinien odbywać się ze szczególnym uwzględnieniem sposobów zapobiegania negatywnego oddziaływania na mieszkańców i ekosystem gminy. Na terenach RM/RU położonych w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej, nie powinno się dopuszczać (poza uzasadnionymi przypadkami) chowu lub hodowli zwierząt kwalifikujących się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
- **Tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN)** - obejmują tereny przeznaczone dla wolnostojącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Dopuszcza się tu zachowanie zabudowy zagrodowej z możliwością remontu i rozbudowy istniejących obiektów budowlanych oraz budowy nowych obiektów w istniejącej zabudowie siedliskowej i letniskowej oraz lokalizację drobnych usług nieuciążliwych jako funkcji uzupełniającej i towarzyszącej zabudowie mieszkaniowej.
- **Tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z zabudową letniskową (MN/ML)** - obejmują głównie tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej oraz zabudowy rekreacji indywidualnej. W granicach terenów występuje także pojedynczo zabudowa zagrodowa, która może być zachowana, remontowana i rozbudowywana, dopuszcza się również budowę nowych obiektów w istniejącej zabudowie siedliskowej lub adaptowanie na potrzeby zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej, rekreacji indywidualnej, agroturystyki. Na terenach zabudowy mieszkaniowej dopuszcza się lokalizację nieuciążliwych usług podstawowych, nieuciążliwych usług turystyki i rekreacji (pensjonaty, gastronomia itp.).
- **Tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami (MN/U)** - obejmują tereny przeznaczone dla wolnostojącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy mieszkaniowo-usługowej, usług nieuciążliwych. Dopuszcza się tu zachowanie zabudowy zagrodowej z możliwością remontu i rozbudowy istniejących obiektów budowlanych oraz budowy nowych obiektów w istniejącej zabudowie siedliskowej. Na terenach MN/U funkcję dominującą powinna pełnić zabudowa mieszkaniowa, a usługi funkcję uzupełniającą i towarzyszącą zabudowie mieszkaniowej. Na terenach MN/U przewiduje się lokalizację wyłącznie usług nieuciążliwych, służących zaspokojeniu podstawowych potrzeb ludności, takich jak: usługi handlu detalicznego (z wyłączeniem obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m²),

administracji, ochrony zdrowia, opieki społecznej, kultu religijnego, kultury, nauki, oświaty, rozrywki, wypoczynku, rekreacji, sportu, turystyki, hotelarstwa, gastronomii, biur, banków, rzemiosła, itp.

- **Tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (MW)** - obejmują teren przeznaczony dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Na terenach zabudowy mieszkaniowej dopuszcza się lokalizację nieuciążliwych usług podstawowych.
- **Tereny przeznaczone dla zabudowy usługowej (U)** - obejmują tereny przeznaczone dla usług nieuciążliwych, służących zaspokojeniu podstawowych potrzeb ludności, takich jak: usługi handlu detalicznego (z wyłączeniem obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m²), administracji, ochrony zdrowia, opieki społecznej, kultu religijnego, kultury, nauki, oświaty, rozrywki, wypoczynku, rekreacji, sportu, turystyki, hotelarstwa, gastronomii, biur, banków, rzemiosła, obsługi technicznej, naprawy pojazdów mechanicznych, stacje obsługi lub remontowe sprzętu budowlanego i rolniczego, itp. Tereny U obejmują między innymi istniejące kościoły, a także szkoły gminne, ośrodek zdrowia, urzędy itp.
- **Tereny przeznaczone dla zabudowy usług turystyki, sportu i rekreacji (UTS)** - obejmują tereny przeznaczone dla różnego typu obiektów i urządzeń związanych z turystyką, sportem i rekreacją, takich jak: ośrodki wczasowe i wypoczynkowe, hotele, obiekty gastronomiczne lub gospodarstwa agroturystyczne. W terenie UTS położnym w Makoszce dopuszcza się lokalizację zabudowy mieszkaniowej do obsługi obiektów wypoczynkowych.
- **Tereny przeznaczone dla zabudowy produkcyjno - usługowej (PU)** - obejmują tereny przeznaczone na cele produkcyjne, przemysłowe, magazynowo - składowe i usługowe, jednak z wyłączeniem obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m². W granicach terenów PU zakazuje się lokalizowania nowej zabudowy mieszkaniowej oraz zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii. Nakazuje się ponadto ograniczenie oddziaływania obiektów do obszaru objętego zainwestowaniem.
- **Tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, ogrodniczych i hodowlanych (RU)** - obejmują tereny przeznaczone pod obsługę gospodarki rolnej m.in. pod obiekty usług komercyjnych, obiekty nieuciążliwego przetwórstwa rolniczego oraz obiekty związane z magazynowaniem płodów rolnych. Rozwój funkcji związanych z obsługą produkcji powinien odbywać się ze szczególnym uwzględnieniem sposobów zapobiegania negatywnego oddziaływania na mieszkańców i ekosystem gminy.
- **Tereny przeznaczone dla zabudowy rekreacji indywidualnej (ML)** - obejmują tereny przeznaczone dla potrzeb rekreacji indywidualnej (letniskowej) w Białce. Nie dopuszcza się lokalizowania zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.
- **Tereny zieleni urządzonej (ZP)** - obejmują teren pozostałości po założeniu dworsko - parkowym w Dębowej Kłodzie, teren w centrum wsi Kodeniec oraz teren we wsi Białka, nad jeziorem Bialskim. Obowiązuje przeznaczenie pod tereny zieleni urządzonej z dopuszczeniem placów zabaw i terenów rekreacyjnych.

- **Tereny cmentarzy (ZC)** - obejmują tereny istniejących cmentarzy. Część z nich, o charakterze zabytkowym, podlega ochronie. Dla terenów czynnych cmentarzy obowiązuje - zgodnie z przepisami odrębnymi - wprowadzenie stref ochrony sanitarnej.
- **Tereny nieczynnych cmentarzy historycznych (ZCH)** - obejmują kilka zabytkowych, nieczynnych cmentarzy, na których zachowało się niewiele historycznych elementów. Tereny te wymagają zachowania i zagospodarowania zielenią.
- **Tereny przeznaczone dla zabudowy infrastruktury technicznej (IT)** - obejmują tereny istniejących i projektowanych oczyszczalni ścieków, wysypiska w Lubiczynie, projektowanego GPZ oraz projektowanej stacji redukcyjno - pomiarowej. W obrębie terenów dopuszcza się realizację nowych obiektów i urządzeń związanych infrastrukturą techniczną oraz instalacji związanych z odnawialnymi źródłami energii.

Na terenie gminy wyznacza się następujące rodzaje terenów otwartych, przeznaczonych do zachowania i ochrony:

- **Tereny rolne (R)** - obejmują tereny przeznaczone na cele gospodarki rolnej. Na terenach rolnych dopuszcza się realizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych, urządzeń melioracyjnych, niezbędnych sieci uzbrojenia technicznego oraz możliwość zachowania remontu i rozbudowy istniejących obiektów budowlanych oraz budowę nowych obiektów w istniejącej zabudowie siedliskowej. W dolinach rzek dopuszcza się, wyznaczanie szlaków turystycznych, pieszych, ścieżek edukacyjnych oraz urządzeń turystycznych związanych z turystyką wodną, takich jak np. przystanie, pola biwakowe. Dopuszcza się ponadto możliwość zalesień gruntów słabej jakości, gruntów w sąsiedztwie lasów oraz gruntów nieużytkowanych.
- **Tereny łąk i pastwisk (RP)** - obejmują istniejące tereny łąk i pastwisk przeznaczone na cele gospodarki rolnej. Dopuszcza się realizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych, urządzeń melioracyjnych, niezbędnych sieci uzbrojenia technicznego oraz możliwość zachowania i remontu istniejących obiektów budowlanych. W dolinach rzek dopuszcza się, wyznaczanie szlaków turystycznych, pieszych, ścieżek edukacyjnych oraz urządzeń turystycznych związanych z turystyką wodną, takich jak np. przystanie, pola biwakowe. Dopuszcza się ponadto możliwość zalesień gruntów słabej jakości, gruntów w sąsiedztwie lasów oraz gruntów nieużytkowanych.
- **Tereny lasów, gruntów zadrzewionych i zakrzewionych (ZL)**- obejmują istniejące lasy oraz tereny zadrzewione i zakrzewione przeznaczone na cele gospodarki leśnej. Są one wyłączone z zabudowy, z wyjątkiem możliwości realizacji obiektów związanych z gospodarką leśną i wodną, a także ścieżek rowerowych, dróg dojazdowych do gruntów leśnych i urządzeń turystycznych zgodnych z planem urządzenia lasu.
- **Tereny wód powierzchniowych (W)** - obejmują istniejące rzeki, cieki i zbiorniki wodne przeznaczone na cele gospodarki wodnej. Tereny wód powierzchniowych wymagają zachowania i ochrony. Działania inwestycyjne ich dotyczące regulują przepisy Prawa wodnego.

4.2.2. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania terenów oraz kształtowania zabudowy oraz tereny wyłączone z zabudowy

Przy określaniu wskaźników zagospodarowania terenów i kształtowania zabudowy należy, w pierwszym rzędzie, kierować się uwarunkowaniami stanu istniejącego oraz ustaleniami dotychczas obowiązujących planów miejscowych i wydanych decyzji o pozwoleniu na budowę. Poniższe wskaźniki dotyczące zwłaszcza minimalnej powierzchni nowo wydzielonych działek budowlanych i minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej należy traktować jako zasadę ogólną.

Powierzchnia nowo wydzielonych działek budowlanych:

- dla zabudowy zagrodowej - minimum 1 500 m²,
- dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - minimum 800 m²,
- dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej - minimum 1 000 m²,
- dla zabudowy mieszkaniowo - usługowej - minimum 600 m²,
- dla zabudowy zagrodowo-usługowej - minimum 1 800 m²,
- dla usług - minimum 500 m²,
- dla funkcji produkcyjno - usługowych (na terenach PU) - minimum 2 000 m²,
- dla usług turystyki, sportu i rekreacji - minimum 1 000 m²,
- dla zabudowy rekreacji indywidualnej - minimum 500 m²,
- dla infrastruktury technicznej - wg potrzeb i zgodnie z przepisami odrębnymi.

Minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej

- dla zabudowy zagrodowej - minimum 40%,
- dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - minimum 40%,
- dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej - minimum 25%,
- dla zabudowy mieszkaniowo - usługowej, zagrodowo-usługowej - minimum 25%,
- dla usług - minimum 20%,
- dla funkcji produkcyjno - usługowych (na terenach PU) - minimum 20%,
- dla usług turystyki, sportu i rekreacji - minimum 50%,
- dla zabudowy rekreacji indywidualnej - minimum 60%,
- dla infrastruktury technicznej - nie ustala się.

Zasady kształtowania wysokości nowej zabudowy

W Studium ustala się, w celu zachowania walorów krajobrazowych gminy, dopuszczalną wysokość nowo powstającej zabudowy na 10 metrów i dwie kondygnacje, przy czym dla zabudowy wielorodzinnej dopuszcza się wysokość 13 metrów i trzy kondygnacje.

Dla terenów usług, zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz terenów mieszkaniowo - usługowych oraz terenów związanych z działalnością parafii umożliwia się, w razie wpłynięcia takich wniosków, ustalenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego większej dopuszczalnej wysokości dla nowo powstających budynków - 13 m i trzy kondygnacje.

Dla obiektów technologicznych związanych z produkcją (w tym rolną) takich jak silosy, kominy, instalacje przemysłowe, maszty ustala się wysokość do 25 m.

Tereny wyłączone z zabudowy:

- tereny lasów;
- tereny rolne - zgodnie z ustaleniami dla terenów rolnych (pkt 4.2.1.);
- strefy ochrony sanitarnej cmentarzy - w odległości 50 m od granic cmentarza.

4.3. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji oraz obszary zdegradowane

4.3.1. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

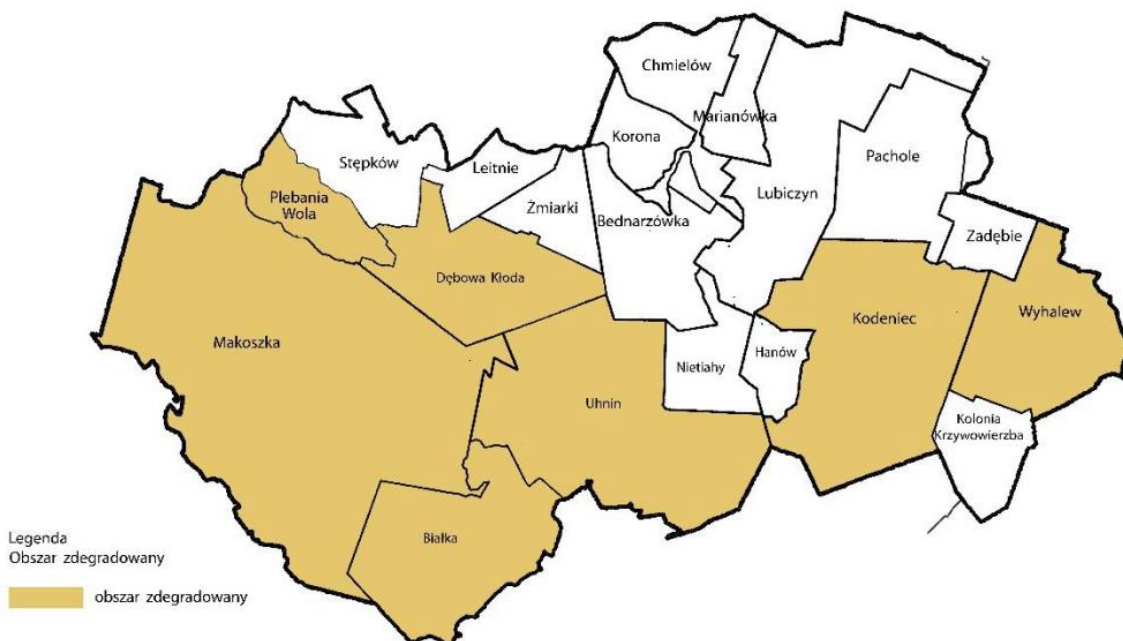
W Studium nie wyznacza się terenów przeznaczonych do przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.

4.3.2. Obszary zdegradowane

Zgodnie z Wytocznymi Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 - 2020, wyznacza się obszar zdegradowany jako obszar wsi, znajdujący się w stanie kryzysowym ze względu na koncentrację negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, niskiego poziomu edukacji bądź kapitału społecznego, przestępczości oraz niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), jednocześnie cechujący się występowaniem co najmniej jednego negatywnego zjawiska w sferze gospodarczej, technicznej, środowiskowej lub przestrzenno-funkcjonalnej.

Jak wynika z Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębowa Kłoda na lata 2017 - 2023 jako obszary zdegradowane określono 7 sołectw - Uhnin, Kodeniec, Wyhalew, Białka, Plebania Wola, Dębowa Kłoda i Makoszka.

Rysunek 1. Obszary zdegradowane w gminie Dębowa Kłoda

Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Dębowa Kłoda na lata 2017 - 2023

Ze wskazanych sołectw zaliczonych do obszarów zdegradowanych, wyłoniono obszary rewitalizacji.

Zgodnie z Wytycznymi Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 - 2020, wyznacza się obszar rewitalizacji (obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego) jako obszar cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz występowaniem co najmniej jednego negatywnego zjawiska w jednej z pozostałych sfer (gospodarczej, technicznej, środowiskowej i przestrzenno - funkcjonalnej), na którym ze względu na jego znaczenie dla rozwoju całego obszaru władze lokalne zamierzają przeprowadzić rewitalizację.

Do rewitalizacji wybrano dwa sołectwa - Uhnin oraz Białkę. Są to sołectwa, w których nasilenie problemów z wielu analizowanych sfer jest bardzo wysokie. Uhnin został wybrany bezpośrednio ze względu na sporządzony ranking, w którym zajął najgorsze miejsce. Wybór Białki podyktowany był jednak nie tylko samym poziomem degradacji sołectwa, ale również jego znaczeniem strategicznym dla Gminy Dębowa Kłoda.

W związku z tym obszar Białki został potraktowany priorytetowo względem sołectw takich jak Kodeniec i Wyhalew ze względu na bycie sołectwem o największym potencjale rozwojowym ze względu na specyficzne położenie i potencjał turystyczny, który się z tym wiąże, co jest niezwykle istotne dla rozwoju Gminy Dębowa Kłoda jako całości.

Rysunek 2. Obszary rewitalizacji w gminie Dębowa Kłoda

Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Dębowa Kłoda na lata 2017 - 2023

W ramach działań rewitalizacyjnych wskazano m.in.:

- Przywrócenie funkcji turystycznej obiektom byłego Ośrodka Harcerskiego w Białce;
- Zagospodarowanie terenu z przeznaczeniem na zewnętrzną siłownię w miejscowości Biała;
- Remont zabytkowego kościoła oraz dzwonnicy na terenie parafii p.w. Nawiedzenia NMP w Kodeńcu;
- Modernizacja budynku siedziby Ochotniczej Straży Pożarnej w Uhninie wraz z zagospodarowaniem terenu.

4.4. Obszary przestrzeni publicznych

W rozumieniu przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przez obszar przestrzeni publicznej należy rozumieć obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno - przestrzenne.

W Studium wyznacza się jeden obszar przestrzeni publicznej - w centrum miejscowości Dębowa Kłoda, między drogą wojewódzką nr 819, drogą na północ w stronę Żmiarek a Urzędem Gminy.

W ramach wskazanej przestrzeni publicznej należy szczególnie dbać o formę architektoniczną obiektów oraz ich kompozycję urbanistyczną poprzez:

- zachowanie osi dróg oraz istniejących dominant;

- zharmonizowanie nowej zabudowy z zabudową istniejącą (zwłaszcza w zakresie wysokości i formy obiektów itp.);
- stosowanie jednolitych form małej architektury w ramach danego obszaru;
- zachowanie, pielęgnację i tworzenie nowych obszarów zieleni urządzonej;
- szczególne uwzględnienie potrzeb pieszych w realizacji układów komunikacyjnych.

4.5. Tereny zamknięte i ich strefy ochronne

Terenami zamkniętymi w rozumieniu ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne są tereny o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, określone przez właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych.

W granicach gminy nie występują tereny zamknięte.

4.6. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym

Określa się następujący obszar funkcjonalny, wymagający prowadzenia przez gminę aktywnej strategii realizacyjnej, jako warunku osiągnięcia celów rozwoju gminy Dębowa Kłoda:

- obszar sołectw Białka i Uhnin, wymagające rewitalizacji, na zasadach określonych w 4.3.2., z zachowaniem wymagań konserwatorskich.

Prowadzenie aktywnej strategii realizacyjnej, o której mowa w odniesieniu do obszarów funkcjonalnych dotyczy zarówno przedsięwzięć związanych z realizacją celów publicznych, finansowanych z budżetu gminy lub organów rządowych i sterowanych przez gminę, jak i realizacji przedsięwzięć finansowanych ze środków własnych innych podmiotów lub środków zewnętrznych. Ich realizacja w znacznej części przypadków może być uwarunkowana podjęciem wspólnych działań inwestycyjnych.

Realizacja zadań na obszarach funkcjonalnych powinna mieć charakter działalności priorytetowej, prowadzonej w Urzędzie Gminy na specjalnej ścieżce operacyjnej, w celu ułatwienia podejmowania decyzji dotyczących zagospodarowania tych obszarów.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji

5.1. Transport drogowy

Kształtowanie oraz rozbudowa systemu komunikacyjnego gminy powinna odbywać się z zachowaniem wytycznych technicznych określonych w przepisach szczegółowych. Dotyczy to zwłaszcza zachowania parametrów właściwych dla poszczególnych klas technicznych dróg ujętych w niniejszym Studium. Przy wyznaczaniu nowych przebiegów dróg oraz podczas przebudowy dróg związanych ze zmianą ich klasy, należy brać pod uwagę stan istniejącego zagospodarowania, zachowywać minimalną szerokość linii rozgraniczających oraz odległość linii zabudowy od krawędzi jezdni, zgodnie z przepisami odrębnymi⁶.

Sieć drogowa w gminie jest wystarczająca, choć niektóre jej elementy wymagają modernizacji.

Układ drogowy gminy Dębowa Kłoda tworzy system, na który składają się:

- **podstawowy układ komunikacyjny**, zapewniający gminie połączenia zewnętrzne, tworzony jest przez drogę wojewódzką nr 818, drogę wojewódzką nr 819 oraz drogi powiatowe (1096L, 1567L, 1569L, 1607L, 1608L, 1613L, 1614L, 1615L, 1616L, 1622L) klas głównej, zbiorczej i lokalnej;
- **uzupełniający układ komunikacyjny**, zapewniający gminie połączenia wewnętrzne oraz pełną obsługę terenów zabudowanych i planowanych do zabudowy, obejmujący drogi gminne klasy dojazdowej.

Uzupełnieniem dróg gminnych są istniejące drogi wiejskie - wewnętrzne zapewniające dojazd do pól.

5.1.1. Kierunki przekształceń podstawowego układu drogowego

Przeznaczone pod zabudowę tereny w gminie nie wymagają rozbudowy podstawowego układu drogowego. W ramach kierunków przekształceń wskazać należy konieczność remontów dróg powiatowych znajdujących się na terenie gminy.

5.1.2. Kierunki przekształceń uzupełniającego układu drogowego

Wyznaczone pod zabudowę tereny nie wymagają rozbudowy układu dróg gminnych, choć wewnętrzny układ drogowy gminy wymaga modernizacji. Większość dróg gminnych to drogi o powierzchni nieutwardzonej.

Zgodnie z Programem przebudowy, modernizacji i remontu dróg gminnych i dojazdowych do gruntów rolnych na lata 2016 - 2018 r. zakłada się utwardzenie:

- drogi gminnej nr 103751 L, Kolano - Chmielów;
- drogi dojazdowej Chmielów;

⁶ Szerokość w liniach rozgraniczających dla terenów dróg określona została w Rozporządzeniu Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie. (Dz. U. z 2016 r., poz. 124), natomiast odległość usytuowania obiektów budowlanych od krawędzi jezdni reguluje ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2222, z późn. zm.)

- drogi dojazdowej Chmielów;
- drogi dojazdowej Kodeniec;
- drogi gminnej 103750 L, Kolano - Holendernia - Marianówka;
- drogi dojazdowej Marianówka;
- drogi gminnej Stępków - dr woj. 819 Siedliki.

5.2. Parkowanie pojazdów

Dla całego obszaru gminy ustala się wymóg zapewnienia ilości miejsc parkingowych zaspokajającej w pełni potrzeby wynikające ze sposobu użytkowania terenów. W celu ujednoczenia standardów zaspokajania potrzeb parkingowych, uwzględniając przyjęte w niniejszym Studium kierunki przekształceń układu drogowego, podstawą do ustalenia tych wskaźników w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego powinny być poniższe normy dla wskazanych kategorii przeznaczenia terenu.

Dla nowych inwestycji należy zapewnić:

- dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - 1 miejsce parkingowe na 1 dom;
- dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej - 0,6 miejsca parkingowego na 1 mieszkanie;
- dla obiektów administracji - 3 miejsca parkingowe na 100 m² powierzchni użytkowej, jednak nie mniej niż 3 na jeden urząd;
- dla obiektów handlowych - 3 miejsca parkingowe na 100 m² powierzchni użytkowej;
- dla hurtowni - 1 miejsce parkingowe na 100 m² powierzchni użytkowej;
- dla targowisk - 3 miejsca parkingowe na 100 m² powierzchni targowej lub 1,5 miejsca parkingowego na stoisko;
- dla zakładów produkcyjnych - 2 miejsca parkingowe na 10 zatrudnionych;
- dla szkół - 3 miejsca parkingowe na 10 zatrudnionych;
- dla restauracji i kawiarni - 3 miejsca parkingowe na 10 miejsc konsumpcyjnych, jednak nie mniej niż 3 na jeden zakład;
- dla przychodni zdrowia: rejonowych - 1 miejsce parkingowe na 100 m² powierzchni użytkowej; pozostałych - 2 miejsca parkingowe na gabinet;
- dla klubów i domów kultury - 2 miejsca parkingowe na 100 m² powierzchni użytkowej;
- dla stacji obsługi samochodów - 4 miejsca parkingowe na 1 stanowisko naprawcze;
- dla banków - 4 miejsca parkingowe na 100 m² powierzchni użytkowej;
- dla kościołów - 1 miejsce parkingowe na 100 mieszkańców;
- dla cmentarzy - 7 miejsc parkingowych na 1 ha powierzchni.

Miejsca parkingowe mogą być urządzone zarówno w garażach, jak i w formie otwartych (w tym również zadaszonych) miejsc postojowych wydzielonych na terenie działki, której dotyczy inwestycja.

Dopuszcza się urządzenie ogólnodostępnych miejsc postojowych dla pojazdów w obrębie terenów ulic - pod warunkiem zachowania parametrów technicznych ulic i zgody zarządcy.

5.3. Komunikacja zbiorowa

Autobusowy system komunikacji zbiorowej w gminie uznać należy za wystarczający. Do zadań gminy w zakresie komunikacji zbiorowej należeć będzie dbałość o stan techniczny przystanków i wiat autobusowych pozostających w jej gestii.

5.4. Ścieżki rowerowe i szlaki turystyczne

Na terenie gminy funkcjonują turystyczne szlaki piesze i szlak rowerowy. W związku z dużymi walorami przyrodniczymi, kulturowymi i krajobrazowymi postuluje się utworzenie kolejnych szlaków turystycznych.

Postuluje się również urządzenie ścieżki rowerowej przebiegającej wzdłuż drogi wojewódzkiej 819, która zapewniłaby dogodne i bezpieczne dla rowerzystów połączenie między Parczewem a Dębową Kłodą.

6. Kierunki rozwoju systemów uzbrojenia technicznego

6.1. Gospodarka wodno-ściekowa

6.1.1. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w wodę

Istniejąca sieć wodociągowa dostarcza obecnie wodę do ponad 99% mieszkańców gminy, pozbawione dostępu do tej sieci są jedynie pojedyncze zagrody w zabudowie rozproszonej.

W niniejszym Studium nowe tereny przeznaczone dla zabudowy wyznacza się w zasięgu istniejącej sieci wodociągowej.

W Studium przyjmuje się następujące kierunki rozwoju i funkcjonowania sieci wodociągowej:

- wymóg pełnego uzbrojenia w sieć wodociągową terenów już zurbanizowanych;
- wymóg rozbudowy sieci wodociągowej na terenach dopuszczonych w Studium do zabudowy;
- obowiązek podłączenia do sieci wodociągowej wszystkich korzystających z wody budynków, zlokalizowanych w odległości mniejszej niż 150 m od granic cmentarzy.

6.1.2. Kierunki rozwoju systemów odprowadzania ścieków sanitarnych

W gminie, ze względu na następujące uwarunkowania:

- liczbę mieszkańców, która w żadnej wsi nie przekracza 1 000 osób,
- uwarunkowania demograficzne - obserwowany obecnie i przewidywany z przyszłości spadek liczby mieszkańców gminy,
- duże odległości między wsiami,

nie istnieje generalny system zbiorczej kanalizacji sanitarnej.

W gminie działają trzy oczyszczalnie ścieków - w Uhninie, Wyhalewie i Leitnie, wokół których istnieje system odbioru nieczystości.

Wyznaczone w niniejszym Studium nowe tereny przeznaczone dla zabudowy są stosunkowo niewielkie i w związku z tym nie przewiduje się w przyszłości budowy systemu kanalizacji sanitarnej. W razie jednak zmiany wyżej wspomnianych uwarunkowań i podjęciu przez gminę decyzji o realizacji zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej, dopuszcza się lokalizację oczyszczalni ścieków na terenach o innym przeznaczeniu w sposób, który nie powoduje uciążliwości dla mieszkańców, poza obszarami o walorach przyrodniczych i krajobrazowych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Przyjmuje się następujące kierunki w rozwoju i funkcjonowaniu systemu odprowadzania ścieków sanitarnych:

- wzrost liczby przydomowych oczyszczalni ścieków, jako najbardziej pożądanego sposobu oczyszczania ścieków;
- możliwość odprowadzania ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych;
- wywóz nieczystości z szamb do oczyszczalni ścieków, za pośrednictwem wyspecjalizowanych firm;
- zakaz odprowadzania ścieków do gruntu, wód powierzchniowych i podziemnych.

6.1.3. Kierunki rozwoju systemów odprowadzania wód opadowych

Na terenie gminy nie występuje zbiorczy system odprowadzania wód opadowych. Wody opadowe odprowadzane są bezpośrednio do gruntu. Wody opadowe z większości dróg publicznych odprowadzane są do rowów odwadniających a następnie kierowane do lokalnych rzek, cieków lub zbiorników wodnych. Wody opadowe odprowadzane w ten sposób nie są podczyszczane.

Przyjmuje się następujące kierunki w rozwoju i funkcjonowaniu systemu odprowadzania ścieków deszczowych:

- rozbudowa i modernizacja systemu rowów odwadniających;
- dopuszcza się odprowadzanie ścieków deszczowych do gruntu i wód powierzchniowych na warunkach określonych w przepisach odrębnych;
- postuluje się budowę urządzeń podczyszczających ścieki deszczowe, a także niewielkich zbiorników retencyjnych lokalizowanych w miejscach zrzutów ścieków deszczowych do wód powierzchniowych i gruntu.

6.2. Gospodarka energetyczna

6.2.1. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w energię elektryczną

Doprowadzenie energii elektrycznej do odbiorców na terenie gminy przebiegać będzie w oparciu o istniejącą sieć przesyłowo - dystrybucyjną zasilaną poprzez Główny Punkt Zasilania zlokalizowany na terenie Parczewa.

Według „Programu rozwoju energetyki dla województwa lubelskiego” (2009 r.) do roku 2020 planowana jest budowa stacji 110/SN w gminie Dębowa Kłoda wraz z wyprowadzeniem linii 110 kV przez LUBZEL Dystrybucja Sp. z o.o. Brak jest jednak bardziej szczegółowych informacji dotyczących inwestycji.

Dla poprawy jakości usług i stanu bezpieczeństwa energetycznego gminy przyjmuje się następujące kierunki w rozwoju sieci elektroenergetycznej:

- wymóg rozbudowy sieci elektroenergetycznej na terenach przeznaczonych do zabudowy i zainwestowania;
- w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy zapewnić możliwość realizacji sieci średniego i niskiego napięcia wraz z zarezerwowaniem pasów terenu wolnych od zabudowy, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- dopuszcza się budowę sieci elektroenergetycznej zarówno jako sieci napowietrznej, jak i kablowej, przy czym na terenach zurbanizowanych należy stosować sieci kablowe;
- dla linii elektroenergetycznych musi być zapewniony dostęp w celu wykonania prac eksploatacyjnych;
- w gminie nie przewiduje się rozwoju energetyki wiatrowej;
- w gminie nie przewiduje się obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW;

- rozwój energetyki słonecznej następować może w postaci indywidualnych inwestycji mieszkańców, którzy są zainteresowani wykorzystaniem paneli słonecznych w celu uzyskania energii elektrycznej;
- dopuszcza się lokalizację nowych stacji transformatorowych słupowych, wolnostojących lub wbudowanych w obiekty kubaturowe.

6.2.2. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w gaz

Obszar gminy nie jest zasilany w gaz przewodowy. Mieszkańcy gminy zaopatrują się w gaz płynny z butli gazowych, napełnianych w wielu punktach na terenie całej gminy.

Według Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego na obszarze gminy planowana jest budowa sieci gazowej wysokiego ciśnienia wraz ze stacją redukcyjną gazu jako odgałęzienie projektu gazociągu magistralnego z Białorusi do Puław (DN 300 - 600 mm). Brak jest jednak bardziej szczegółowych informacji dotyczących inwestycji.

6.2.3. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w ciepło

Na terenie gminy nie występuje zorganizowany system grzewczy. Zaopatrzenie w ciepło odbywa się z indywidualnych kotłowni, które w większości opalane są węglem kamiennym i drewnem. Tego typu rozproszone źródła niskiej emisji powodują w okresach grzewczych znaczny wzrost poziomu zanieczyszczeń w powietrzu.

W przyszłości nie przewiduje się budowy zbiorczego systemu zaopatrzenia w ciepło.

W Studium przyjmuje się następujące kierunki rozwoju i funkcjonowania systemów zaopatrzenia w ciepło:

- zaopatrzenie w ciepło odbywać się będzie w oparciu o źródła lokalne, zasilane gazem płynnym, olejem lekkim, energią elektryczną, węglem lub koksem;
- postuluje się stosowanie do ogrzewania alternatywnych, niskoemisyjnych paliw takich jak drewno lub odnawialne źródła ciepła np. zastosowanie pomp ciepła czy paneli słonecznych;
- zakazuje się pozyskiwania energii cieplnej w sposób mogący znacząco oddziaływać na środowisko oraz zakazuje się stosowania paliw w sposób powodujący przekraczanie dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu.

6.3. Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami na terenie gminy odbywa się w oparciu o zorganizowany system odbioru odpadów.

Gmina należy do Centralno - Wschodniego Regionu Gospodarki, do Międzygminnego Związku Celowego z siedzibą we Włodawie. Na terenie gminy występuje składowisko odpadów w Lubiczynie, ujęte aktualnie w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami jako instalacja zastępcza, a upoważnione firmy wywożą odpady na składowisko we Włodawie. Na obszarze wysypiska funkcjonuje PSZOK.

W związku z nowelizacją ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2018 r. poz. 1454 z późn. zm.) gmina zobowiązana jest

do zapewnienie czystości i porządku na swoim terenie oraz tworzenia warunków niezbędnych do ich utrzymania. Rola gmin w zakresie gospodarki odpadami polega między innymi na:

- objęciu wszystkich właścicieli nieruchomości na terenie gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi;
- nadzorowaniu gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym realizacji zadań powierzonych podmiotom odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości;
- ustanawianiu selektywnego zbierania odpadów komunalnych obejmującego co najmniej następujące frakcje odpadów: papieru, metalu, tworzywa sztucznego, szkła i opakowań wielomateriałowych oraz odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w tym odpadów opakowaniowych ulegających biodegradacji;
- tworzeniu punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób zapewniający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy, w tym wskazaniu miejsc, w których mogą być prowadzone zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych.

W Studium przyjmuje się następujące kierunki w rozwoju i funkcjonowaniu systemu gospodarki odpadami:

- objęcie wszystkich mieszkańców gminy systemem selektywnej zbiórki odpadów;
- utworzenie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w liczbie zależnej od potrzeb gminy, ze wskazaniem lokalizację tych punktów na terenach produkcyjnych i usługowych;
- likwidację dzikich wysypisk, występujących głównie w obszarach cennych przyrodniczo i wzdłuż dróg oraz przeciwdziałanie powstawaniu nowych wysypisk.

6.4. Obsługa telekomunikacyjna

Na terenie gminy obsługa telekomunikacyjna odbywa się za pośrednictwem sieci napowietrznych i kablowych.

Ponadto na jej terenie umiejscowione są dwie stacje bazowe telefonii komórkowej, które znajdują się w Kodeńcu i Uhninie

W Studium przyjmuje się następujące kierunki rozwoju sieci telekomunikacyjnych:

- wymóg rozbudowy sieci telekomunikacyjnej w pierwszej kolejności na terenach zabudowanych, pozbawionych dostępu do tej sieci;
- rozbudowa linii teletechnicznych powinna następować w formie sieci kablowych i bezprzewodowych, ale z zachowaniem możliwości przebudowy istniejących linii napowietrznych;
- lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej regulowana jest przez przepisy odrębne, jednakże przy lokalizacji nowych stacji bazowych należy uwzględnić potrzeby ochrony walorów kulturowych i krajobrazowych gminy.

7. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

7.1. Rolnictwo wraz z rolną przestrzenią produkcyjną

Warunki glebowe w gminie są dobre i średnie. Na jej obszarze nie występują gleby I ani II klasy bonitacyjnej. Najlepsze pod względem przydatności dla rolnictwa są gleby klas bonitacyjnych III i IV, które występują w części północnej, wschodniej i środkowej gminy. Na glebach tych występują w głównej mierze kompleksy pszenicy dobrej, żytni bardzo dobry lub żytni dobry.

Głównymi kierunkami kształtowania rolnej przestrzeni produkcyjnej są:

- ochrona gruntów rolnych przed rozproszoną zabudową, z wyjątkiem zabudowy zagrodowej;
- zalesiania terenów o najniższej przydatności dla produkcji rolnej;
- utrzymanie zadrzewień śródpolnych.

7.2. Leśnictwo wraz z leśną przestrzenią produkcyjną

Leśną przestrzeń produkcyjną w gminie tworzą tereny kompleksów leśnych, oznaczone na rysunku *Kierunki zagospodarowania przestrzennego* symbolem ZL. Na terenie gminy występują znaczne obszary Lasy Parczewskie pełniące funkcję ochronną - są to lasy m.in. wodochronne. Lesistość gminy to około 31,7% i jest to wskaźnik wyższy niż średnia dla powiatu parczewskiego (24,7%) i dla Polski (29,4%).

Głównymi kierunkami kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej są:

- zwiększenie lesistości gminy poprzez umożliwienie zalesiania gruntów ornych klas V - VI i nieużytków;
- właściwa gospodarka leśna na terenie lasów wodochronnych i w ich otoczeniu, nie powodująca osuszenia tych terenów;
- zachowanie dotychczasowej produkcji leśnej i obiektów związanych z prowadzeniem gospodarki leśnej;
- udostępnienie terenów leśnych dla potrzeb rekreacji i turystyki, zgodnie z ustaleniami planu urządzenia lasu.

Zgodnie z ustawą o lasach, gospodarkę leśną winno prowadzić się według następujących zasad:

- powszechnej ochrony lasów;
- trwałości utrzymania lasów;
- ciągłości i zrównoważonego wykorzystania wszystkich funkcji lasów;
- powiększania zasobów leśnych.

Na obszarach leśnych powinno prowadzić się trwale zrównoważoną gospodarkę leśną zmierzającą do ukształtowania struktury lasów i ich wykorzystania w sposób i tempie zapewniającym trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności

oraz potencjału regeneracyjnego, żywotności i zdolności do wypełniania, teraz i w przyszłości, wszystkich ważnych ochronnych, gospodarczych i socjalnych funkcji na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów. Trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się według planu urządzenia lasu lub uproszczonego planu urządzenia lasu.

Gospodarka leśna prowadzona w lasach, na terenie których znajdują się obszary objęte formami ochrony przyrody podlega przepisom dotyczącym ochrony przyrody.

8. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego

Inwestycje celu publicznego stanowią bezpośrednią odpowiedź na różnorodne potrzeby występujące na terenie gminy, zgodne z zakresem zadań samorządu terytorialnego zarówno szczebla gminnego, powiatowego jak i wojewódzkiego, a także organów administracji centralnej.

8.1. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym

W gminie inwestycje o zasięgu lokalnym dotyczyć będą głównie budowy lub modernizacji infrastruktury, której realizacja należy do zadań własnych gminy m.in.:

- utworzenia punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w liczbie zależnej od potrzeb gminy;
- modernizacja wewnętrznego układu drogowego gminy, większość dróg gminnych to drogi o powierzchni nieutwardzonej, przeznaczone do urządzenia w całości lub fragmentach;
- wytyczenie szlaków pieszych i rowerowych, budowa ścieżek rowerowych - w Studium dopuszcza się możliwość wytyczenia szlaków pieszych i rowerowych oraz urządzenia ścieżek rowerowych wzdłuż dróg.

8.2. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

Na terenie gminy Dębowa Kłoda planowane inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym obejmują zadania z zakresu rozwoju infrastruktury technicznej i drogowej:

- Odbudowa i rewitalizacja systemu wodnego kanału Wieprz - Krzna - etap II, element 1 w km 71+000 - 139+890 - Zad. III - Odbudowa i uszczelnienie koryta Kanału Wieprz - Krzna wraz z budowlami w km 71+000 - 139+890;
- Budowa oczyszczalni ścieków w aglomeracji (lokalizacja na terenie gminy wiodącej w aglomeracji);
- przebudowa i modernizacja dróg powiatowych przebiegających przez teren gminy w kolejności zgodnej z istniejącymi potrzebami.

9. Obszary wymagające sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Dębowa Kłoda przyjęta została uchwałą Nr XXXI/I/98 Rady Gminy Dębowa Kłoda z dnia 4 lutego 1998 r. i obejmuje swoim zasięgiem niewielkie fragmenty gminy.

Plan ten jest zmianą miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Dębowa Kłoda zatwierdzonego uchwałą Nr VIII/39/85 Gminnej Rady Narodowej w Dębowej Kłodzie z dnia 22 września 1985 r. (ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Białkopodlaskiego nr 7 z 1986 r., poz. 84 z późniejszymi zmianami), który został uchylony na mocy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 2003 r.

Plan obejmuje jedynie niewielkie fragmenty obszaru gminy, głównie w miejscowości Białka, co związane jest ze znacznym jej rozwojem w związku z wykorzystaniem walorów jeziora Bialskiego.

W tekście planu często znajdują się odniesienia do nieobowiązującego już planu ogólnego, dlatego też jego stosowanie nastroczać może aktualnie pewnych problemów.

W celu dostosowania obowiązującego planu do aktualnych przepisów prawa oraz do niniejszego Studium, a także w celu zapewnienia ochrony walorów przyrodniczych i kulturowych gminy oraz zachowania przez gminę kontroli nad rozwojem zagospodarowania przestrzennego i infrastruktury technicznej postuluje się sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru całej gminy. Wskazuje się, jednakże, że plan ten, może być sporządzany dla obszarów poszczególnych sołectw czy ich części w różnym czasie.

10. Uzasadnienie i synteza ustaleń Studium

Niniejszy dokument powstał w oparciu o zapisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1073, z późn. zm.) oraz w oparciu o treść przepisu wykonawczego w postaci Rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy z dnia 28 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2004 r., Nr 118, poz. 1233). W trakcie prac nad Studium korzystano także z dokumentów wymienionych w rozdziale 1.2. *Materiały wyjściowe* - Tom I Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy Dębowa Kłoda.

Ustalenia dotyczące kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oparte zostały o wyżej wymienione akty prawne oraz dokumenty szczegółowe, a także wnioski wynikające z analizy uwarunkowań, w tym inwentaryzacji całego terenu gminy przeprowadzonej przez Wykonawcę w maju 2017 r.

Gmina posiada typowo rolniczy charakter. Znaczne nagromadzenie terenów przyrodniczo cennych, atrakcyjnych krajobrazowo oraz form ochrony przyrody daje podstawę, aby twierdzić, iż pożądanym kierunkiem rozwoju powinna być ekologizacja rolnictwa, rozwój agroturystyki oraz różnych form turystyki (krajobrazowej, weekendowej, aktywnej). Nie nastąpił tu na dużą skalę proces rozpraszania i rozlewania się zabudowy.

Podstawą do wyznaczenia terenów przeznaczonych pod zabudowę było aktualne ich wykorzystywanie a także wnioski złożone po ogłoszeniu o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dębowa Kłoda.

Tekst Studium został zaktualizowany i dostosowany do aktualnych uwarunkowań występujących w gminie, został też dostosowany do wymogów nowej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.